

**BANK SPÓŁDZIELCZY
w Ostrowi Mazowieckiej**

**Sprawozdanie Zarządu
z działalności
Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej
wg stanu na dzień 31.12.2020 r.**

Ostrów Mazowiecka, kwiecień 2021r.

I. STAN PRAWNO-ORGANIZACYJNY

1. Podstawowe informacje na temat Banku

Nazwa	Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej
Forma prawna	Spółdzielnia
KRS	0000087012
REGON	000508690
NIP	759-000-27-35
Kraj siedziby	Rzeczpospolita Polska
Siedziba	Ostrów Mazowiecka
Adres	07-300 Ostrów Mazowiecka, Plac Księżnej Anny Mazowieckiej 2
Telefon	(29) 74 522 63, 74 522 64
Faks	(29) 74 623 04
Strona internetowa	www.bsostrowmaz.pl

Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej został wpisany do rejestru sądowego dnia 01.02.2002 r. przez Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie XIV Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000087012.

Na mocy Zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 4 maja 2020 r. w sprawie utworzenia niektórych wydziałów w sądach rejonowych oraz zmieniającego zarządzenie w sprawie utworzenia wydziałów w sądach rejonowych, nastąpiła zmiana właściwości Sądu Rejestrowego Banku na Sąd Rejonowy w Białymstoku XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

2. Przedmiot działania Banku

Przedmiotem podstawowej działalności Banku jest świadczenie usług finansowych sklasyfikowanych wg PKD: 64.19 Z– pozostałe pośrednictwo finansowe.

Jest to działalność związana z przyjmowaniem depozytów i udzielaniem kredytów, w takich formach jak: pożyczki, zastawy hipoteczne, karty kredytowe itp. Przez instytucje finansowe inne niż bank centralny, np. bank, kasy oszczędnościowe, towarzystwa kredytowe, działalność związana z udzielaniem kredytów mieszkaniowych przez specjalistyczne instytucje przyjmujące depozyty.

Zgodnie ze Statutem, Bank działa na terenie całego kraju.

3. Przynależność do Zrzeszenia, Systemu Ochrony i Związków

Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej należy do:

- 1) Zrzeszenia Banku Polskiej Spółdzielczości SA w Warszawie;
- 2) Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS – data przystąpienia 31.12.2015r.;

- 3) Związku Banków Polskich;
- 4) Krajowego Związku Banków Spółdzielczych.

4. Dane o zatrudnieniu i strukturze organizacyjnej

Przeciętne zatrudnienie w Banku w 2020 roku (w etatach) wynosiło 188,76 i było niższe od średniego zatrudnienia w 2019r. o 4,59 etatów. Na dzień 31 grudnia 2020r. Bank zatrudniał 191 osób (185,45 etatów, w tym: w Centrali 52 oraz w Placówkach Banku 133,45), tj. o 6,99 etatów mniej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego (w Centrali nastąpił wzrost o 0,50 etatu, w Placówkach Banku nastąpił spadek o 7,49). Spadek zatrudnienia był spowodowany, m.in. odejściem pracowników na świadczenia emerytalne. Konsekwentnie prowadzona przez Bank polityka kadrowa należyście zabezpiecza działalność operacyjną Banku przed problemami z przejściem obowiązków osoby planującej przejście na emeryturę bądź zastępowalnością określonych pracowników.

Poziom zmian kadrowych był niewielki i nie stanowił ryzyka operacyjnego. Pracownicy regularnie uczestniczyli w szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje.

W 2020 roku koszty szkoleń pracowników wyniosły 96.525,28 zł. Bank korzystał z dofinansowania na szkolenia z Krajowego Funduszu Szkoleniowego w kwocie 43.480,00 zł.

Bank skorzystał ze wsparcia dla przedsiębiorców na ochronę miejsc pracy ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych Podstawa zgodnie z Ustawą z dnia 2 marca 2020 r., o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374 ze zm.) - art. 15gg. Dofinansowanie po rozliczeniu wyniosło 1.033.609,05 zł

Na dzień 31.12.2020r. w Banku obowiązywał Regulamin organizacyjny przyjęty Uchwałą Zarządu 105/2020 z dnia 16.07.2020r. oraz zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Uchwałą nr 31/2020 z dnia 22.07.2020r.

Regulamin określa strukturę organizacyjną Banku, podstawowe zadania jednostek i komórek organizacyjnych oraz zasady współpracy jednostek i komórek organizacyjnych.

Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej w roku 2020 prowadził działalność poprzez Centralę Banku, znajdującą się w Ostrowi Mazowieckiej oraz sieć 24 placówek: 12 oddziałów, 2 filie i 10 punktów kasowych/punktów obsługi klienta.

Oddziały usytuowane w:

- 1) Ostrowi Mazowieckiej,
- 2) Małkini,
- 3) Broku,
- 4) Zarębach Kościelnych,
- 5) Andrzejewie,
- 6) Starym Lubotyniu,
- 7) Czerwinie,
- 8) Brańszczyku,
- 9) Somiance,
- 10) Ostrołęce,
- 11) Warszawie,

12) Zielonce.

Filie usytuowane w:

- 1) Wyszkanie,
- 2) Wołominie.

Punkty Kasowe/Punkty Obsługi Klienta usytuowane w:

- 1) Szulborzu Wielkim,
- 2) Jasienicy,
- 3) Ostrowi Maz. przy ulicy 3 Maja 100,
- 4) Ostrowi Maz. na terenie sklepu przy ulicy Widnichowskiej,
- 5) Brańszczyku w Urzędzie Gminy,
- 6) Porębie,
- 7) Ostrołęce w Wojewódzkim Ośrodku Ruchu Drogowego w Ostrołęce,
- 8) Rzekuniu,
- 9) Olszewo-Borkach,
- 10) Lelisie.

Pracę jednostek organizacyjnych wspomaga Centrala Banku w Ostrowi Mazowieckiej.

W ramach struktury Banku na dzień 31.12.2020r. wyodrębniono cztery piony:

- 1) Pion organizacji i zarządzania,
- 2) Pion sprzedaży,
- 3) Pion ekonomiczny i planowania finansowego,
- 4) Pion rozliczeń, informatyki i bezpieczeństwa.

Pion sprzedaży obejmuje stanowiska specjalistów w Centrali, tj. Zespół ds. Wsparcia Sprzedaży, Zespół ds. Wierzytelności Trudnych oraz jednostki handlowe Banku.

Pion zarządzania podległy Prezesowi Zarządu obejmuje: Zespół kadrowo-płacowy i administracji, Zespół ds. Kontroli Instytucjonalnej i Compliance, Zespół obsługi Zarządu i spraw samorządowych, Zespół Analiz Kredytowych, Zespół ds. Ryzyk, Analiz i Planowania, Zespół ds. Monitoringu Kredytowego.

Pion Ekonomiczny i Planowania Finansowego obejmuje Zespół finansowo – księgowy oraz Zespół ds. Sprawozdawczości Obowiązkowej.

Pion rozliczeń, informatyki i bezpieczeństwa obejmuje Zespół ds. Informatyki, Zespół rozliczeń krajowych i zagranicznych.

II. WŁADZE STATUTOWE BANKU

1. Rada Nadzorcza Banku:

W okresie od dnia 25 czerwca 2018r. (Uchwała Zebrania Przedstawicieli nr 8/2018 z dnia 25 czerwca 2018r. w sprawie wyboru składu Rady Nadzorczej na czteroletnią kadencję 2018-2022) do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania Rada Nadzorcza Banku działa w następującym składzie:

Imię i nazwisko	Pełniona funkcja
Krzysztof Hoffmann	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Andrzej Ruciński	Z-ca Przewodniczącego Rady
Iwona Kubaszewska	Sekretarz Rady Nadzorczej
Marcin Garliński	Członek Rady Nadzorczej
Wojciech Mystkowski	Członek Rady Nadzorczej
Stanisław Kalinowski	Członek Rady Nadzorczej
Jan Godlewski	Członek Rady Nadzorczej
Tomasz Falkowski	Członek Rady Nadzorczej
Wojciech Krzyżanowski	Członek Rady Nadzorczej

1a. Komitet Audytu:

Realizując zapisy Ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym Rada Nadzorcza Banku spośród swoich członków powołała trzyosobowy Komitet Audytu.

W okresie sprawozdawczym Komitet działał w następującym składzie:

Imię i nazwisko	Pełniona funkcja
Marcin Garliński	Przewodniczący Komitetu Audytu
Krzysztof Hoffmann	Członek Komitetu Audytu
Tomasz Falkowski	Członek Komitetu Audytu

2. Zarząd Banku:

W okresie sprawozdawczym Zarząd Banku działał w następującym składzie:

1) w okresie od 01.01.2020r. do dnia 30.06.2020 r. w następującym składzie:

Imię i nazwisko	Pełniona funkcja
Bartosz Kublik	Prezes Zarządu
Henryka Lipska	Wiceprezes Zarządu kierujący Pionem Wierzytelności Trudnych
Dariusz Kołodziejcki	Wiceprezes Zarządu kierujący Pionem rozliczeń, informatyki i bezpieczeństwa
Barbara Przygoda	Wiceprezes Zarządu kierujący Pionem ekonomicznym i planowania finansowego
Krystyna Polakowska	Wiceprezes Zarządu kierujący Pionem Sprzedaży

2) w okresie od 01.07.2020r. do nadal, w następującym składzie:

Imię i nazwisko	Pełniona funkcja
Bartosz Kublik	Prezes Zarządu
Krystyna Polakowska	Wiceprezes Zarządu kierujący Pionem Sprzedaży
Dariusz Kołodziejski	Wiceprezes Zarządu kierujący Pionem rozliczeń, informatyki i bezpieczeństwa
Barbara Przygoda	Wiceprezes Zarządu kierujący Pionem ekonomicznym i planowania finansowego

Rada Nadzorcza w dniu 26.06.2020r. podjęła Uchwałę nr 26/2020 w sprawie odwołania Pani Henryki Lipskiej z Zarządu Banku w związku z ustaniem stosunku pracy z dniem 30 czerwca 2020r i przejściem na emeryturę. Podjęcie decyzji w sprawie odwołania Pani Henryki Lipskiej z Zarządu zostało poprzedzone dokonaniem uprzedniej kolegialnej oceny Zarządu Banku w proponowanym zmienionym składzie (Uchwała Rady Nadzorczej nr 25/2020 z dnia 26.06.2020r.).

3. Zebranie Przedstawicieli

Zebranie Przedstawicieli Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej odbyło się w dniu 22 lipca 2020r. *(zwołane przez Zarząd na podstawie art. 39 § 1 ustawy Prawo spółdzielcze oraz § 21 ust. 1 Statutu Banku, w związku z art. 90 Ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw z dnia 31 marca 2020 r).*

Zebranie obradowało zgodnie z następującym porządkiem:

1. Otwarcie obrad Zebrania Przedstawicieli.
2. Przyjęcie Regulaminu Obrad Zebrania Przedstawicieli.
3. Wybór Prezydium: Przewodniczącego, Sekretarza i dwóch Członków Prezydium.
4. Przyjęcie porządku obrad Zebrania Przedstawicieli.
5. Wybór Komisji Mandatowo-Skrutacyjnej oraz Komisji Uchwał i Wniosków.
6. Stwierdzenie prawidłowości zwołania i zdolności Zebrania Przedstawicieli do podejmowania uchwał.
7. Przyjęcie protokołu z poprzedniego Zebrania Przedstawicieli.
8. Przedstawienie Sprawozdania Zarządu z działalności Banku.
9. Przedstawienie Sprawozdania finansowego Banku oraz projektu podziału nadwyżki bilansowej za rok obrotowy 2019.
10. Przedstawienie propozycji kierunków rozwoju działalności gospodarczej oraz społecznej i kulturalnej na rok 2020.
11. Przedstawienie Sprawozdania Rady Nadzorczej za 2019 rok, w tym: oceny stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego, oceny funkcjonowania Polityki wynagrodzeń oraz sprawozdania z wykonania uchwał z poprzedniego Zebrania Przedstawicieli.

12. Przedstawienie wyników z lustracji pełnej przeprowadzonej za okres od 01.01.2016r. do 31.12.2019r.
13. Przedstawienie informacji na temat sprawozdania dotyczącego skarg i wniosków za rok 2019.
14. Podjęcie Uchwały w sprawie przyjęcia Sprawozdania Komisji Mandatowo - Skrutacyjnej z wyników oceny odpowiedniości i niezależności członków Rady Nadzorczej oraz kolegialnej oceny odpowiedniości Rady Nadzorczej za 2019 rok.
15. Dyskusja nad sprawozdaniami i propozycjami.
16. Podjęcie Uchwał w omawianych sprawach dotyczących:
  - a) zatwierdzenia Sprawozdania Zarządu z działalności Banku za rok obrotowy 2019,
  - b) zatwierdzenia sprawozdania Rady Nadzorczej za rok obrotowy 2019,
  - c) zatwierdzenia sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej za rok 2019,
  - d) zatwierdzenia kierunków działalności Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej na rok 2020,
  - e) udzielenia Członkom Zarządu absolutorium z wykonania obowiązków w roku 2019,
  - f) podziału nadwyżki bilansowej Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej za rok 2019.
  - g) zatwierdzenia "Regulaminu działania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej",
  - h) oznaczenia najwyższej sumy zobowiązań jaką Bank może zaciągnąć,
  - i) wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości nabytych przez Bank.
17. Wolne głosy i wnioski.
18. Zakończenie obrad Zebrania.

III. OTOCZENIE GOSPODARCZE I REGULACYJNE W 2020 ROKU

Z początkiem 2020 roku gospodarka Polski wkroczyła w kolejny okres zrównoważonego rozwoju gospodarczego, z tempem wzrostu PKB wynoszącym na koniec 2019 roku 4,3%, stopą rejestrowanego bezrobocia na poziomie 5,2% oraz stopą inflacji na poziomie 2,3%. Równocześnie, system finansowy z rekordowo niskimi stopami procentowymi, w tym stopą referencyjną NBP na poziomie 1,5%, zapewniał niezakłócone finansowanie potrzeb pożyczkowych podmiotów ze sfery realnej oraz instytucji sektora publicznego.

W marcu 2020 roku w polską gospodarkę z niespotykaną mocą uderzyła epidemia, a w zasadzie pandemia Koronawirusa (Covid-19), której epicentrum na przełomie lutego i marca stała się Europa Zachodnia. Te względnie stabilne warunki makroekonomiczne uległy diametralnemu pogorszeniu na skutek dynamicznego rozprzestrzeniania się pandemii COVID-19 i wynikającej z niej konieczności podjęcia rygorystycznych rozwiązań ograniczających zakres kontaktów społecznych, przełożyło się na znaczące ograniczenie lub wręcz zatrzymanie działalności gospodarczej wielu gałęzi gospodarki. Nagłe wprowadzenie licznych obostrzeń epidemicznych, choć zasadne z punktu widzenia ochrony zdrowia obywateli, miało charakter szokowy zarówno dla strony podaźowej, jak i popytowej rynku, o trudnej do przewidzenia skali i trwałości negatywnych konsekwencji. Jednym z podstawo-

wych skutków zaistniałego wstrząsu było skokowe ograniczenie płynności finansowej większości podmiotów gospodarczych i gospodarstw domowych, a zatem ich zdolności do generowania przepływów pieniężnych oraz obsługi zobowiązań handlowych i finansowych.

Kryzys sfery realnej gospodarki, mimo podjętych przez instytucje państwowe działań osłonowych z wykorzystaniem narzędzi polityki fiskalnej oraz pieniężnej, wpłynął także negatywnie na funkcjonowanie podmiotów sfery finansowej, pogarszając znacząco bieżące wyniki ich działalności. Podjęte przez instytucje finansowe, w szczególności banki, działania zaradcze i dostosowawcze do nowych realiów funkcjonowania gospodarki i zwiększonego ryzyka kredytowego mają przede wszystkim charakter doraźny i są ukierunkowane na ograniczenie dalszych potencjalnych strat w krótkim i średnim okresie.

W 2020 r. polska gospodarka doświadczyła recesji po raz pierwszy od początku lat dziewięćdziesiątych. Według danych opublikowanych przez GUS, Produkt Krajowy Brutto zmniejszył się w 2020 r. o 2,8%, wobec 4,5% wzrostu w 2019 r. Największą zmianą w strukturze dynamiki PKB, a jednocześnie czynnikiem, który był odpowiedzialny za spadek PKB w 2020 r. było osłabienie popytu krajowego (w tym konsumpcji oraz inwestycji). Spadek popytu był konsekwencją stanu epidemii, co skutkowało wprowadzeniem administracyjnych ograniczeń aktywności gospodarczej.

Średni wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2020 r. był wyższy niż w latach ubiegłych (3,4 % r/r, wobec 2,3 % w 2019 r. i 1,6 % w 2018 r.). Czynnikiem wpływającym na podwyższenie dynamiki cen konsumpcyjnych był m.in. wyraźny wzrost cen energii w Polsce (o 4,9 % w ujęciu rocznym, w tym energii elektrycznej o 11,7 %), podczas gdy w 2019 r. w tych kategoriach odnotowano spadek cen (odpowiednio o 1,4 % i o 6,1 % r/r). W porównaniu z 2019 r. przyspieszyła także dynamika cen w kategorii żywność. W odpowiedzi na impuls szokowy, jakim dla globalnej koniunktury jest pandemia, rządy wprowadziły w 2020 r. działania z zakresu polityki fiskalnej, które miały stymulować koniunkturę, zaś władze monetarne w wielu krajach (w tym w Polsce) istotnie złagodziły politykę pieniężną. W efekcie dokonanej w okresie od marca do maja ub. r. redukcji, stopa referencyjna NBP na koniec 2020 r. wyniosła 0,10 %, wobec 1,50 % na koniec 2019 r.

W roku 2020 sytuacja na rynku pracy w Polsce była trudniejsza niż w poprzednich latach. Zarówno stopa bezrobocia, jak i liczba zarejestrowanych bezrobotnych od kwietnia kształtowały się na wyższym poziomie niż w analogicznych miesiącach 2019 r.

Według stanu na koniec września 2020 r. państwowy dług publiczny wyniósł 1 106,3 mld zł, tj. aż o 105,1 mld zł (10,5 %) więcej niż na koniec września 2019 r. Skokowy wzrost zadłużenia był konsekwencją emisji długu na potrzeby Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (82 mld zł) oraz w ramach Tarczy Finansowej Polskiego Funduszu Rozwoju (62 mld zł). W szczególnych warunkach epidemii, szybkie tempo przyrostu zadłużenia nie jest jednak postrzegane zarówno przez instytucje europejskie, jak i część uczestników rynków finansowych jako zagrożenie dla stabilności finansów publicznych. Należy jednak pamiętać, iż czas trwania epidemii pozostaje nieokreślony i w przypadku przedłużania się sytuacji kryzysowej, także polityka finansowania wydatków państwa może napotkać ograniczenia.

IV. ZDARZENIA ISTOTNIE WPLYWAJĄCE NA DZIAŁALNOŚĆ BANKU.

Działalność Banku w 2020 roku była, podobnie jak działalność całego sektora finansowego, w głównej mierze determinowana przez bezprecedensową sytuację makroekonomiczną w kraju wywołaną epidemią wirusa SARS-CoV-2.

Wobec faktu, że obecny kryzys gospodarczy przyszedł ze sfery biologicznej i jako taki nie posiada precedensu we współczesnej historii – władze Banku w Ostrowi Mazowieckiej starają się reagować na zachodzące wydarzenia w sposób maksymalnie elastyczny, ściśle współpracując z agendami rządowymi oraz w ramach sektora poprzez Związek Banków Polskich, Krajowy Związek Banków Spółdzielczych, a w szczególności poprzez bank zrzeszający BPS S.A. oraz System Ochrony Zrzeszenia BPS.

Zarząd Banku podjął szereg kroków aby zapewnić bezpieczeństwo pracowników i klientów, a jednocześnie zachować dostępność usług bankowych.

Podjęliśmy i wciąż kontynuujemy działania na wszystkich polach aktywności, a jednocześnie działania owe posiadają różny horyzont swego oddziaływania. Począwszy od decyzji zabezpieczających zdrowotne i finansowe bezpieczeństwo Banku po działania pozwalające naszym Klientom na przetrwanie najtrudniejszego okresu, co może mieć fundamentalne znaczenie dla jakości portfela kredytowego i wyników Banku w przyszłości. Najistotniejsze działania podjęte w pierwszym etapie były następujące:

- powołano sztab kryzysowy i objęto ciągłym monitoringiem oraz dodatkowymi rozwiązaniami zapasowymi (poza standardowo stosowanymi) wszystkie procesy krytyczne i kluczowe w Banku,
- w celu zabezpieczenia Personelu oraz procesów krytycznych Banku w związku z zagrożeniem chorobą zakaźną COVID-19 zakupiono płyny odkażające; zainstalowano przesłony ochronne na stanowiskach obsługi; rozpoczęto dezynfekcję sal operacyjnych banku, klawiatur bankomatów etc.: zakupiono maseczki ochronne, uwzględniono możliwość zastosowania pracy zdalnej w Banku,
- zastosowano środki techniczne konieczne dla zabezpieczenia zdalnych narad kierownictwa Banku, które w pierwszej fazie epidemii odbywały się codziennie i mają kapitalne znaczenie dla przepływu informacji, komunikowania podjętych decyzji oraz utrzymania kondycji zespołów pracowniczych w kontekście zagrożenia epidemicznego i przeciążenia emocjonalnego,
- podzielono załogi placówek handlowych oraz komórek centrali na zespoły A i B przebywające w Banku naprzemiennie by zapewnić ciągłość działania w warunkach pandemii,
- w kwestiach związanych z możliwymi skutkami Covid-19 dla polskiej gospodarki oraz naszych klientów – kredytobiorców uzgodniono, że wszystkie rozwiązania pakietu osłonowego dla polskich firm ogłaszane przez władze, ale też rozwiązania przygotowane na poziomie Związku Banków Polskich oraz przedyskutowane i ujednolicone dla banków spółdzielczych na poziomie Krajowego Związku Banków Spółdzielczych, Zrzeszenia BPS oraz Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS są niezwłocznie implementowane w naszym Banku,
- na bazie uzgodnień przygotowano propozycję wakacji kredytowych bądź zmiany harmonogramu spłaty kredytu dla Klientów Banku dotkniętych skutkami pandemii Covid-19,

- przygotowano wzory wniosków w podziale na dokumenty dla klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych oraz udostępniono je za pomocą internetu bazując na uwierzytelnieniu tożsamości Klienta poprzez kanał bankowości elektronicznej,
- podjęto decyzję o wsparciu lokalnych szpitali kwotą 117 tysięcy PLN, która posłużyła zakupowi środków ochrony osobistej dla lekarzy, pielęgniarek oraz pozostałego personelu medycznego w Szpitalach w Ostrowi, Ostrołęce, Wyszakowie i Wołominie. W obrębie działania tych jednostek leczniczych koncentruje się aktywność biznesowa Banku.

Kolejne miesiące przyniosły wiele zmian oraz informacji, które wymuszały elastyczne działanie i korygowanie wprowadzonych działań na bieżąco. Wszelkie działania Zarząd Banku Spółdzielczego podejmował mając na uwadze i biorąc pod uwagę bezpieczeństwo Banku, a także:

- maksymalne zniwelowanie skutków pandemii Koronawirusa w Polsce (która zagraża materialnej egzystencji społeczeństwa), w tym przede wszystkim utrzymanie ciągłości działania, rozliczeń i płynności firm – klientów Banku i maksymalną osłonę miejsc pracy w tych przedsiębiorstwach,
- sygnały wskazujące na możliwość rychłej utraty dochodów przez część osób na etatach oraz tzw. samozatrudnionych,
- bezprecedensowe i słuszne w społecznej ocenie ograniczenia wprowadzone przez rząd w celu walki z pandemią, ale jednocześnie sprowadzające aktywność gospodarczą do minimum przez co przychody części przedsiębiorstw w Polsce uległy praktycznie natychmiastowemu zatrzymaniu,
- przygotowywany pakiet rozwiązań legislacyjnych dostosowujący szereg ustaw i całość prawa gospodarczego do nadzwyczajnych okoliczności działania i podejmowania decyzji,
- przygotowywany tzw. Pakiet Impulsów Nadzorczych opracowany przez Komisję Nadzoru Finansowego, który zawiesi bądź zmieni/złagodzi znacząco szereg obowiązujących przed wybuchem kryzysu Koronawirusa przepisów,
- przygotowywany pakiet mechanizmów makro i mikroekonomicznych zwany Tarczą Antykryzysową, na który składają się przede wszystkim rządowe impulsy fiskalne, w tym inwestycyjne, impulsy pieniężne NBP (rezerwa obowiązkowa, stopa procentowa oraz LTRO i QE tj. luzowanie pieniężne),
- program szerokich gwarancji BGK,
- przygotowaną i uzgodnioną z rządem RP deklarację Związku Banków Polskich na temat odraczania kredytów celem ratowania polskich przedsiębiorstw oraz miejsc pracy,
- rozwiązania przygotowane i rekomendowane na poziomie Banku BPS oraz Systemu Ochrony Instytucjonalnej Zrzeszenia BPS, które należy traktować jako podstawową wykładnię,
- działanie w warunkach bardzo ograniczonej pewności oraz informacji jako, że wszystkie planowane i postulowane rozwiązania prawno – ekonomiczno – nadzorcze dopiero będą wdrażane w najbliższych dniach i tygodniach.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej na bieżąco prowadzi działania mające na celu ograniczenie negatywnego wpływu skutków epidemii koronawirusa na sytuację ekonomiczno-finansową Banku, biorąc pod uwagę dynamiczne zmiany ekonomiczne i społeczne w gospodarce.

Na dzień sporządzania niniejszego sprawozdania tj. 27 kwietnia 2021 roku:

- 1) wprowadzono regulacje w zakresie COVID, w szczególności:
  - Procedurę postępowania w procesie obsługi wniosków Klientów indywidualnych dotyczących zawieszenia spłaty rat kapitałowych/ rat kapitałowo – odsetkowych w związku z pandemią COVID -19 dla Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej,
  - Procedurę obsługi i oceny wniosków klientów instytucjonalnych dotyczących prolongaty spłaty rat kredytu i odnowienia okresu kredytowania na uproszczonych zasadach w związku z pandemią koronawirusa COVID -19;
- 2) Bank już w marcu 2020r. zaangażował się w inicjatywę sektora bankowego w tzw. pozaustawowym moratorium kredytowym.

a) Do dnia 27 kwietnia 2021 roku z prolongat skorzystało łącznie 209 Klientów:

- na kwotę kapitału w wysokości 10 497 036,89 zł,
- na kwotę odsetek w wysokości 773 557,33 zł.

b) Do dnia 27 kwietnia 2021 z zawieszenia spłaty skorzystało łącznie 2 klientów indywidualnych:

- na kwotę kapitału w wysokości 5 272,59zł
- na kwotę odsetek w wysokości 1 813,52zł. zł,

c) Do dnia 27 kwietnia 2021 z moratorium kredytowego - tarcza 2.0 Skorzystało łącznie 2 klientów:

- na kwotę kapitału w wysokości 64 049,52zł
- na kwotę odsetek w wysokości 0,00zł. zł,

- 3) w związku z realizacją programu rządowego dotyczącego wsparcia finansowego Polskiego Funduszu Rozwoju S.A dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w związku ze zwalczaniem skutków epidemii COVID -19 w Polsce w ramach Rządowej Tarczy Antykryzysowej (dane na dzień 26.04.2021r):
  - Z Tarczy 1.0 subwencję otrzymało 391 Klientów na kwotę 75 118 428,04 zł.
  - Z Tarczy 2.0 subwencję otrzymało 35 Klientów na kwotę 9 571 462,80 zł.
- 4) w Banku nie zidentyfikowano ekspozycji, które zmieniłyby grupy ryzyka ze względu na pandemię;
- 5) w okresie pandemii Bank wprowadził między innymi usługę ApplePay, GooglePay, BLIK, nową bankowość mobilną, tokenową technologię uwierzytelniania operacji, usługę Moje ID. Bieżące działania Banku skoncentrowane pozostają po stronie doskonalenia tzw. Customer Experience na styku: placówka – bankowość internetowa – mobilna – strona www.

V. SYTUACJA FINANSOWA BANKU

Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej w roku 2020 realizował zadania zgodnie z przyjętymi kierunkami w Strategii Banku oraz zgodnie z przyjętym Planem ekonomiczno-finansowym.

W roku 2020 Bank kontynuował działalność w swoich placówkach zlokalizowanych na terenie województwa mazowieckiego. Koncentrował się przede wszystkim na obsłudze małych i średnich przedsiębiorstw, gospodarstw rolnych, samorządów terytorialnych oraz osób fizycznych.

Sytuację ekonomiczno - finansową Banku należy uznać za stabilną i korzystną. Na koniec 2020r. aktywa netto zamknęły się kwotą 1.698.077 tys. zł. i były wyższe niż na koniec 2019r. o 14,30%, Biorąc pod uwagę wysokość aktywów, które pracowały na ten wynik, Bank odznacza się relatywnie wysokim wskaźnikiem ROA netto który na dzień 31.12.2020r. wyniósł 0,74% i był zdecydowanie wyższy od wskaźnika dla grupy (aktywa > 1 mld tys. zł) zrzeszonych banków spółdzielczych, który wyniósł 0,31%.

Osiągnięta rentowność pozwala zabezpieczyć potrzeby w zakresie adekwatności kapitałowej. Wskaźnik zwrotu z kapitału ROE netto na 31.12.2020r. wyniósł 7,80%, w grupie rówieśniczej zrzeszonych banków spółdzielczych wyniósł 4,32%.

Bank posiada współczynnik kapitałowy, który na dzień 31.12.2020r. wynosił 18,38%. Wynika to przede wszystkim z konsekwentnej polityki kapitałowej na przestrzeni wielu lat. Każdorazowe ponad 90% nadwyżki bilansowej zasila fundusz zasobowy.

Bankowi jako instytucji o istotnym znaczeniu w obrębie sektora polskiej bankowości spółdzielczej Bankowy Fundusz Gwarancyjny wyznaczył tzw. MREL (Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities). Oznacza to indywidualnie wyznaczony, minimalny poziom funduszy własnych oraz zobowiązań podlegających konwersji na kapitał własny, które dana instytucja musi posiadać. MREL dla Banku określony na podstawie danych finansowych według stanu na dzień 31 grudnia 2019r. Dla naszego Banku poziom ten wynosi 8,92% sumy funduszy własnych i zobowiązań lub 15,35% łącznej kwoty na ekspozycji na ryzyko. Na koniec 2019r. Bank spełniałby wymóg MREL. Tym niemniej należy zdawać sobie sprawę, że po to by prowadzić normalne, planowe działanie Bank potrzebował będzie pewnej (maksymalnie wysokiej) nadwyżki ponad poziom minimalny.

Bank przygotował i przedłożył do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego prognozę kształtowania się poziomu i struktury MREL z uwzględnieniem wyznaczonej ścieżki dojścia od dnia 01.01.2024r. Prognozy określają sposób spełnienia MREL na każdy okres w okresie przejściowym. Wynika z niej, że Bank nie powinien odnotować problemów z osiągnięciem wyznaczonego poziomu MREL. Projekcja zakłada rzecz jasna regulacyjne *ceteris paribus*, co do wymogów odnośnie poziomu kapitału banków.

Udział kredytów brutto z rozpoznaną utratą wartości w kredytach brutto na koniec 2020r. wyniósł 6,34% przy średniej wynoszącej 14,35% dla grupy banków zrzeszonych z sumą bilansową powyżej 1 mld złotych.

Suma bilansowa obrazująca skalę działania i ogół środków pozostających w zarządzaniu Banku na koniec 2020r. wzrosła w stosunku do 2019r. o 14,30% (o 212.437 tys. zł) i wyniosła 1.698.077 tys. złotych wobec 1.485.640 tys. złotych na koniec roku 2019.

Wzrost sumy bilansowej w Banku nie przewyższył wzrostu sumy bilansowej w Bankach Spółdzielczych zrzeszonych w BPS S.A., który wyniósł 16,07%.

Znacznym źródłem finansowania działalności przychodowej Banku były fundusze własne ujmowane przy wyliczeniu współczynnika kapitałowego (stanowiły one 8,62% sumy bilansowej), które wyniosły na koniec 2020 roku 146.380 tys. zł. Kapitał Tier I w funduszach własnych wyniósł 141.419 tys. zł, natomiast Kapitał Tier II w funduszach własnych wyniósł 4.961 tys. zł.

Przychody odsetkowe Banku za 12 miesięcy 2020r. wyniosły 45.126 tys. zł i były o 13,97% niższe niż w roku 2019. Koszty odsetkowe Banku wyniosły 5.357 tys. zł i były o 54,78% niższe niż w 2019 roku. Wynik z tytułu prowizji spadł do poziomu 6.054 tys. zł, tj. o 10,40% w stosunku do roku 2019.

Wynik na działalności bankowej wyniósł 46.341 tys. zł wobec 52.550 tys. zł w roku 2019 (spadek o 11,82%).

Koszty działania Banku, na które składały się koszty wynagrodzeń (13.728 tys. zł, wzrost o 1,57%), koszty ubezpieczeń i innych świadczeń na rzecz pracowników (3.198 tys. zł, wzrost o 2,70%) oraz pozostałe koszty (8.343 tys. zł, wzrost o 31,64%) wynosiły na koniec 2020 r., 25.269 tys. zł. i były wyższe w porównaniu do analogicznego okresu 2019r. o 10,02%. Odpisy na rezerwy celowe i na ogólne ryzyko bankowe wynosiły 13.770 tys. zł i były niższe w stosunku do 31.12.2019r. o 15,37%.

Wynik finansowy brutto Banku w 2020 roku wyniósł 14.602 tys. zł wobec 18.328 tys. zł w roku 2019 (spadek o 20,33% w stosunku do 2019r.). Wynik netto w 2020r. wyniósł 11.639 tys. złotych wobec 14.757 tys. zł w roku 2019 (spadek o 21,13%).

Dynamikę podstawowych pozycji bilansu i rachunku wyników w porównaniu do dynamiki banków spółdzielczych zrzeszonych w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. ogółem przedstawia poniższa tabela – dane w tys. zł.

Podstawowe pozycje bilansu i rachunku zysków i strat (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2019r.		31.12.2020r.		Dynamika/ zmiana BS zrzeszonych w BPS S.A.	Dynamika/ zmiana BS Ostrów Maz.
	Banki spółdzielcze zrzeszone w BPS SA	BS Ostrów Maz.	Banki spółdzielcze zrzeszone w BPS SA	BS Ostrów Maz.		
Suma bilansowa	82 691 634	1 485 640	93 940 543	1 698 077	113,6%	114,30%
Fundusze własne, w tym:	6 815	131 708	7 194	146 380	105,6%	111,14%
podstawowe (kapitał podstawowy Tier I)	6 555	127 128	6 972	141 419	106,4%	111,24%
uzupełniające (kapitał Tier II)	259 753	4 581	222 282	4 961	85,6%	108,30%
Łączny współczynnik kapitałowy	18,01%	15,37%	18,74%	18,38%	0,73 p.p.	3,01 p.p.
Wynik finansowy brutto	473 048	18 328	360 526	14 602	76,2%	79,67%
Wynik finansowy netto	338 754	14 757	255 153	11 639	75,3%	78,87%

Udział kredytów brutto z rozpoznaną utratą wartości w kredytach brutto (z odsetkami)	6,50%	7,97%	7,97%	7,97%	0,00 p.p.	-0,17 p.p.
--	-------	-------	-------	-------	-----------	-------------------

* dane wg BPS SA

Główne pozycje aktywów Banku (w tys. zł)

Główną pozycją aktywów były należności od sektora niefinansowego, które na koniec grudnia 2020r. stanowiły 50,31% całości aktywów i wyniosły 854.369 tys. zł. Należności te stanowiły przede wszystkim kredyty. Drugą, co do wielkości, pozycją są dłużne papiery wartościowe, które wyniosły 411.547 tys. zł (24,24% aktywów) i wzrosły w porównaniu do roku poprzedniego o 63,15%.

Kolejną pozycją są należności od sektora finansowego, wynoszące 243.142 tys. zł (14,32% aktywów), które w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego wzrosły o 1,35%. Należności od sektora budżetowego wynoszące 106.558 tys. zł (6,28% aktywów), które w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego spadły o 9,77%. Udziały i akcje w innych jednostkach wyniosły 17.956 tys. zł, co stanowiło 1,06 pp. ogólnej sumy aktywów i pozostały na takim samym poziomie jak w roku 2019.

Rzeczowe aktywa trwałe wyniosły 23.318 tys. zł i stanowiły 1,37% aktywów. Inne aktywa oraz rozliczenia międzyokresowe łącznie stanowiły 0,71% aktywów ogółem i wyniosły 12.102 tys. zł.

Wyszczególnienie		31.12.2019r.		Struktura (%)	Dynamika (%)	31.12.2020r.		Struktura (%)	Dynamika (%)	Zmiana PLN
		PLN	EUR*			PLN	EUR**			
I	Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	12 764	2 997	0,86	91,00	20 730	4 492	1,22	162,41	7 966
III	Należności od sektora finansowego	239 893	56 333	16,15	100,25	243 142	52 687	14,32	101,35	3 249
IV	Należności od sektora niefinansowego	814 997	191 381	54,86	119,23	854 369	185 137	50,31	104,83	39 372
V	Należności od sektora budżetowego	118 102	27 733	7,95	154,19	106 558	23 090	6,28	90,23	- 11 544
VII	Dłużne papiery wartościowe	252 253	59 235	16,98	93,56	411 547	89 180	24,24	163,15	159 294
XI	Udziały lub akcje w innych jednostkach	17 956	4 217	1,21	133,44	17 956	3 891	1,06	100,00	-
XII	Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe	2 410	566	0,16	30,64	7 948	1 722	0,47	329,79	5 538
XIII	Wartości niematerialne i prawne	516	121	0,03	89,58	400	87	0,02	77,52	- 116
XIV	Rzeczowe aktywa trwałe	15 257	3 583	1,03	115,13	23 318	5 053	1,37	152,83	8 061
XV	Inne aktywa	1 692	397	0,11	112,65	1 446	313	0,09	85,46	- 246
XVI	Rozliczenia międzyokresowe	9 761	2 292	0,66	116,59	10 656	2 309	0,63	109,17	895
XVII	Należne wpłaty na kapitał (fundusz) podstawowy	41	10	0,00	74,55	7	2	0,00	17,07	- 34
XVIII	Akcje własne	-	-	-	-	-	-	-	-	-
AKTYWA RAZEM		1 485 640	348 865	100,00	111,86	1 698 077	367 963	100,00	114,30	212 437

* średni kurs NBP z dnia 31.12.2019r. (4,2585)

** średni kurs NBP z dnia 31.12.2020r. (4,6148)

1. Portfel kredytowy

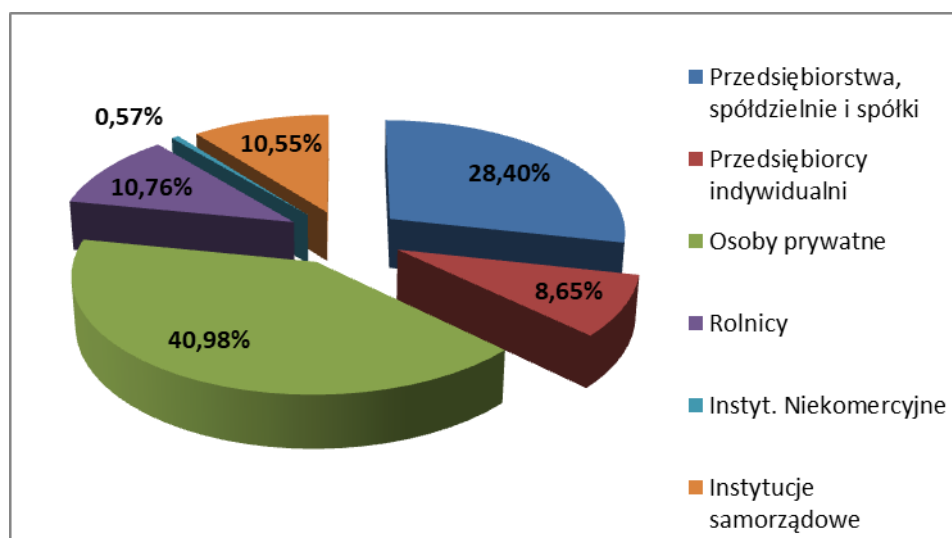
Portfel kredytowy na dzień 31.12.2020r. wynosił 1.009.487,25 tys. zł. i w stosunku do końca 2019r. wzrósł o 32.844,75 tys. zł (tj. o 3,36%). Na koniec okresu sprawozdawczego plan kredytowy wraz z obligacjami został zrealizowany w 98,96%. Zobowiązania pozabilansowe na koniec grudnia osiągnęły poziom 129.803,50 tys. zł, w tym: linie kredytowe 28.299,36 tys. zł, limity w rachunkach bieżących 47.426,83 tys. zł, gwarancje 14.536,60 tys. zł oraz promesy 39.540,07 tys. zł.

Środki depozytowe w całości pokrywały akcję kredytową Banku. Wskaźnik pokrycia akcji kredytowej środkami depozytowymi na koniec grudnia 2020r. osiągnął poziom 151,07% i był wyższy w stosunku do analogicznego okresu 2019r. o 17,35 %.

W strukturze podmiotowej największy udział miały kredyty osób fizycznych i zamknęły się kwotą 413.690,76 tys. zł, tj. 40,98% całego portfela. Należności kredytowe od przedsiębiorstw, spółek prywatnych, spółdzielni stanowiły 283.750,31 tys. zł, tj. 28,40% portfela. Zaangażowania kredytowe rolników indywidualnych wyniosły 108.668,33 tys. zł (10,76%), natomiast jednostek samorządowych 106.531,05 tys. zł.(10,55% portfela).

Znaczny udział zaangażowania wobec osób prywatnych w portfelu kredytowym nie stanowi większego zagrożenia, gdyż należności konsumenckie są kwotowo mniejsze i udzielane na krótsze terminy. Kredyty dla osób fizycznych o dłuższych terminach (np. kredyty mieszkaniowe) są kredytami dobrze splanowanymi.

Poniższy wykres przedstawia szczegółową strukturę procentową portfela kredytowego na 31.12.2020r.

Suma „dużych” zaangażowań, tj. powyżej 10 % funduszy własnych, wobec podmiotów lub grup podmiotów powiązanych kapitałowo, na koniec IV kwartału 2020 roku wynosiła 165 215,89 tys. zł, co stanowiło 112,87% funduszy własnych oraz 15,15% portfela kredytowego netto wraz z zobowiązaniami pozabilansowymi. W powyższym portfelu należności bilansowe stanowiły 156 467,4 tys. zł, natomiast 8 748,49 tys. zł to należności pozabilansowe.

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego Bank dywersyfikuje rodzaje prawnych form zabezpieczeń ekspozycji kredytowych. Analizując rodzaj zabezpieczenia kredytów, należy stwierdzić, że największą pozycję stanowiły kredyty zabezpieczone hipoteką

na nieruchomościach mieszkaniowych stanowiące 35,81% portfela kredytowego, następnie kredyty zabezpieczone hipoteką na nieruchomościach mieszkalnych z udziałem 35,19%. Kredyty zabezpieczone zastawami rejestrowymi stanowiły 1,95% portfela.

Poręczenie wekslowe jest zabezpieczeniem obligatoryjnym stosowanym niemal do wszystkich ekspozycji kredytowych. Pozostałe zabezpieczenia mieściły się w przedziale od 0,47% do 0,50%.

Struktura rodzajowa kredytów według stanu na dzień 31.12.2020r. nie uległa większym zmianom w porównaniu do poprzednich okresów sprawozdawczych. Największy udział w portfelu miały kredyty inwestycyjne 30,73%. Należności kredytowe operacyjne stanowiły w portfelu 20,48%, natomiast kredyty w rachunku bieżącym 4,31%. W grupie kredytów dla osób fizycznych największy udział miały kredyty mieszkaniowe, które kształtowały się na poziomie 32,63% całego portfela kredytowego.

Poniższa tabela przedstawia szczegółową strukturę rodzajową portfela kredytowego na koniec 2020 roku w porównaniu do analogicznego okresu roku 2019.

<i>I.p.</i>	<i>Rodzaj kredytu</i>	<i>Kwota w zł</i>	<i>%udział w portfelu kredytowym</i>	<i>Udział w portfelu 31.12.2019</i>
1.	Kredyty dla podmiotów na działalność gospodarczą, w tym:	595 796 486,62	59,02%	62,42%
1.1.	<i>operacyjne</i>	206 763 707,98	20,48%	22,11%
1.2.	<i>inwestycyjne</i>	310 305 660,03	30,74%	31,10%
1.3.	<i>w rachunku bieżącym</i>	43 575 411,94	4,32%	5,63%
1.4.	<i>kredyty na kartę</i>	39 894,71	0,00%	0,00%
1.5.	<i>konsolidacyjne</i>	32 155 245,57	3,19%	3,21%
1.6.	<i>skupione wierzytelności</i>	2 956 566,39	0,29%	0,37%
2.	Kredyty dla osób fizycznych, w tym:	413 690 759,85	40,98%	37,58%
2.1.	<i>gotówkowe</i>	3 705 098,80	0,37%	0,45%
2.2.	<i>okolicznościowe</i>	31 647 579,45	3,14%	2,64%
2.3.	<i>w ROR</i>	1 858 620,98	0,18%	0,22%
2.4.	<i>pozostałe (zakup kolektorów słonecznych)</i>	0,00	0,00%	0,00%
2.5.	<i>Kredyty mieszkaniowe</i>	329 357 913,68	32,63%	29,17%
2.6.	<i>Pożyczki hipoteczne</i>	45 012 724,45	4,46%	4,89%
2.7.	<i>Kredyty konsolidacyjne dla osób fizycznych</i>	2 065 919,32	0,20%	0,20%
2.8.	<i>Kredyty związane z funkcjonowaniem kart kredytowych</i>	42 903,17	0,00%	0,00%
	Portfel kredytowy	1 009 487 246,47	100,00%	100,00%

Ogółem w całym portfelu kredytowym na 31.12.2020 roku kredyty w sytuacji niezagrożonej (tj. „normalnej” i „pod obserwacją”) stanowiły 94,5%, natomiast portfel kredytów z utratą wartości 5,50%. W stosunku do danych z końca ubiegłego roku jakość portfela kredytowego uległa poprawie o 0,13 p.p.

Poniższa tabela przedstawia jakość portfela kredytowego w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego.

Tabela nr 1

Wyszczególnienie	31.12.2019 (w tys. zł)	% do obliga	30.06.2020 (w tys. zł)	% do obliga	31.12.2020 (w tys. zł)	% do obliga	Dynamika r/r
KREDYTY:							
w sytuacji normalnej	891 318,89	91,26%	920 768,11	90,98%	922 888,83	91,42%	0,16%
pod obserwacją	30 360,41	3,11%	34 824,74	3,44%	31 058,75	3,08%	-0,03%
poniżej standardu	5 698,67	0,58%	7 326,15	0,72%	8 769,80	0,87%	0,29%
wątpliwej	16 744,78	1,71%	16 839,59	1,66%	11 670,45	1,16%	-0,56%
straconej	32 519,76	3,33%	32 340,69	3,20%	35 099,42	3,48%	0,15%
ZAGROŻONE	54 963,20	5,63%	56 506,43	5,58%	55 539,66	5,50%	-0,13%
Zagrożone brutto	63 505,16		65 291,60		64 011,88		506,72
OBLIGO	976 642,50		1 012 099,28		1 009 487,25		32 844,75
Utworzona rezerwa ogółem	44 655,43		46 386,89		49 558,13		4 902,70
Wskaźnik wyrezerwowania kredytów zagrożonych brutto	70,32%		71,05%		77,42%		7,10%

2. Główne pozycje pasywów Banku (w tys. zł)

Główne pozycje pasywów (w tys. zł)										
Wyszczególnienie	31.12.2019r.		Struktura (%)	Dynamika (%)	31.12.2020r.		Struktura (%)	Dynamika (%)	Zmiana PLN	
	PLN	EUR*			PLN	EUR**				
II	1 201	282	0,1	37,22	1 229	266	0,1	102,33	28	
III	1 210 589	284 276	81,5	109,77	1 381 093	299 275	81,3	114,08	170 504	
IV	114 876	26 976	7,7	161,76	144 795	31 376	8,5	126,04	29 919	
VI	-	-	-	0,00	-	-	0,0	#DZIEL/0!	-	
VIII	6 053	1 421	0,4	73,90	5 449	1 181	0,3	90,02	- 604	
IX	1 238	291	0,1	104,38	1 450	314	0,1	117,12	212	
X	9 234	2 168	0,6	108,67	10 585	2 294	0,6	114,63	1 351	
XII	7 406	1 739	0,5	100,12	7 184	1 557	0,4	97,00	- 222	
XV	113 194	26 581	7,6	110,49	127 027	27 526	7,5	112,22	13 833	
XVI	382	90	0,0	129,49	436	94	0,0	114,14	54	
XVII	6 710	1 576	0,5	107,70	7 190	1 558	0,4	107,15	480	
XVIII	-	-	-	0,00	-	-	0,0	0,00	-	
XIX	14 757	3 465	1,0	126,37	11 639	2 522	0,7	78,87	- 3 118	
PASYWA RAZEM	1 485 640	348 865	100,0	111,86	1 698 077	367 963	100,0	114,30	212 437	

* średni kurs NBP z dnia 31.12.2019r. (4,2585)

** średni kurs NBP z dnia 31.12.2020r. (4,6148)

Po stronie pasywów Banku główną pozycją były zobowiązania wobec sektora niefinansowego, które na koniec 2020r. wynosiły 1.381.093 tys. zł i były wyższe w stosunku do 31.12.2019r. o 170.504 tys. zł (wzrost o 14,08%). Według stanu na dzień 31.12.2020 zobowiązania te stanowiły 81,3% sumy bilansowej Banku. Na poziom zobowiązań wobec sektora niefinansowego wpływały głównie środki pieniężne pozyskane od osób prywatnych. Na koniec 2020r. odnotowano wzrost zobowiązań wobec sektora budżetowego o 29.919 tys. zł, w porównaniu z analogicznym okresem 2019r. (wzrost o 26,04%).

Zobowiązania wobec sektora finansowego wynosiły 1.229 tys. zł i były wyższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego o 28 tys. zł (wzrost o 2,33 %).

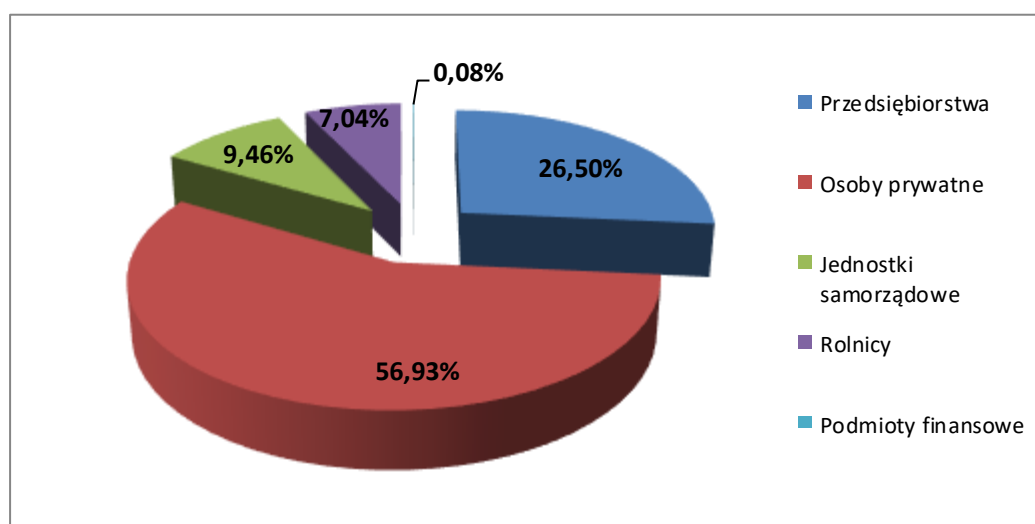
W analizowanym okresie odnotowano wzrost kapitału (funduszu) zapasowego o 13.833 tys. zł do kwoty 127.027 tys. zł (wzrost o 12,22%).

3. Baza depozytowa

Na koniec grudnia 2020r. depozyty ogółem wyniosły 1.525.099,33 tys. zł, w tym na rachunkach bieżących zgromadzono środki w wysokości 998.127,46 tys. zł (64,45% depozytów ogółem), natomiast na rachunkach terminowych lokat w wysokości 526.971,87 tys. zł (34,55% depozytów ogółem).

W porównaniu do końca 2019 roku nastąpił wzrost depozytów ogółem o około 11,54% (o 202.990,69 tys. zł). Rachunki bieżące wzrosły o 33,16% (o 248.570,22tys. zł), rachunki terminowe spadły o 7,96% (o 45.759,53tys. zł).

Struktura podmiotowa środków depozytowych wykazuje, że zdecydowanie najwięcej środków lokują w Banku osoby prywatne. Stan środków w analizowanym okresie zdeponowanych na rachunkach osób prywatnych wynosił 868.191.97 tys. zł, co stanowiło około 56,93% depozytów ogółem. Zobowiązania wobec rolników indywidualnych wynosiły 7,04% depozytów ogółem (107.337,00 tys. zł), a wobec jednostek samorządowych 9,46% (144.227.76 tys. zł). Przedsiębiorstwa i spółki państwowe, przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie, przedsiębiorcy indywidualni ulokowali łącznie 404.142.52 tys. zł, co stanowiło 26,50% depozytów ogółem. Poniższy wykres przedstawia strukturę podmiotową depozytów na 31.12.2020 r.

4. Udziałowcy i fundusz udziałowy

Na dzień 31.12.2020r. liczba udziałowców Banku wyniosła 985 osób, udziały należały wyłącznie do osób fizycznych. W porównaniu do danych z końca ubiegłego roku liczba udziałowców zmniejszyła się o 35 członków.

Na powyższą strukturę miały wpływ następujące czynniki:

- brak kandydatów aplikujących o członkostwo w Banku – podstawowym powodem była sytuacja epidemiczna związana z COVID-19, gdyż preferowanym początkiem relacji z potencjalnym udziałowcem jest osobiste poznanie z Członkiem Zarządu/ Dyrektorem Oddziału/ Pracownikiem Banku,
- złożenie przez 18 udziałowców wniosków o wycofanie udziałów skutkujące jednocześnie wypowiedzeniem członkostwa,
- złożenie 17 wniosków o wycofanie udziałów po śmierci członków Banku.

Na koniec 2020r. fundusz udziałowy podstawowy wyniósł 7 184 320 zł, w tym nieopłacony 7 280 zł.

Fundusz udziałowy opłacony w porównaniu do roku ubiegłego zmniejszył się o kwotę 187 980 zł, osiągając kwotę 7 177 040 zł (zmniejszenie na poziomie 2,60%).

Bank otrzymał zgodę Komisji Nadzoru Finansowego na obniżenie z dniem 31.12.2020r. funduszy własnych o kwotę 236 340 zł poprzez wyksięgowanie wypowiedzianych w okresie od 01.10.2019r. do 30.09.2020r. udziałów członkowskich.

Bank 6 listopada 2020r zgodnie ze spełnieniem warunków, o których mowa w art. 26 ust. 3 Rozporządzenia CRR zgłosił do KNF kolejną emisję instrumentów kapitałowych dotyczących 128 sztuk udziałów członkowskich o wartości 99 840 zł. W związku z brakiem wniesienia ze strony KNF sprzeciwu w drodze wydania negatywnej decyzji Bank z końcem roku 2020 zaliczył przedmiotowe udziały do funduszy własnych (jako instrumenty w kapitale podstawowym Tier I).

Wielkość funduszu udziałowego zaliczanego do funduszy własnych Banku przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	31.12.2019r.	31.12.2020r.
Fundusz udziałowy opłacony (zł)	7 365 020	7 177 040
Fundusz udziałowy zaliczony do funduszy własnych (zł)	7 310 420	7 173 920

Bank kształtuje fundusz udziałowy w oparciu o wieloletnią Politykę Kapitałową i Strategię działania. Realizowana przez Zarząd polityka kapitałowa, będąca elementem strategii budowania funduszy własnych, zgodna jest z zasadami ostrożności i utrzymania wskaźników na wymaganym poziomie, jak i priorytetami strategii rozwoju w bieżących realiach otoczenia biznesowego.

Zarząd Banku jako istotną kwestię uznaje planowanie działań zmierzających do utrzymania stabilnej bazy udziałowców zaangażowanych w sprawy Spółdzielni, dokonuje wnikliwej oceny osób ubiegających się o członkostwo, badając czy spełniają ogólne kryterium zainteresowania dobrem Banku i lokalnej społeczności.

VI. NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

- ✓ Nominacja do tytułu Symbol Polskiej Bankowości 2020;

- ✓ III miejsce w kategorii Bank Spółdzielczy w XXVIII edycji konkursu „Gazety Bankowej” 2020;
- ✓ II miejsce w Ogólnopolskim Rankingu Najlepszych Banków Spółdzielczych 2020 Biznes Magazynu „Strefa Gospodarki” Gazety Prawnej;
- ✓ Laureat Programu Najwyższa Jakość Quality International – w kategorii QI Order-za najwyższej jakości system zarządzania 2020;
- ✓ Perła Jakości 2020, za trzykrotność zdobycia Złotego Godła w latach 2018-2020;
- ✓ Nominacja do tytułu FUNDAMENT 2020, za zaangażowanie w życie społeczne regionu.

VII. DZIAŁALNOŚĆ W DZIEDZINIE BADAŃ I ROZWOJU

Bank nie prowadzi samodzielnej działalności badawczo-rozwojowej w zakresie produktów i usług bankowych. Większość produktów i usług oferowanych przez Bank oparta jest o wzorcowe rozwiązania wypracowane przez Bank zrzeszający.

Bank systematycznie dokonuje weryfikacji oraz okresowych modyfikacji oferowanych produktów oraz usług, które mają charakter ulepszeń oraz dostosowania do sytuacji na rynku.

VIII. DZIAŁALNOŚĆ INFORMATYCZNA

Trwająca już od wielu lat ewolucja w zakresie sposobu gromadzenia i przetwarzania danych na trwałe sprowadziła je do postaci cyfrowej. Od wielu lat jesteśmy także świadkami ciągłego postępu jaki dokonuje się w zakresie sposobu i szybkości przesyłania danych. Obydwie te zmiany spowodowały, że już teraz zdecydowana większość klientów instytucji finansowych, zarówno korzystających z produktów konsumenckich jak również korporacyjnych nie jest w stanie wyobrazić sobie korzystania z ich usług bez dostępu do kont internetowych, czy też produktów cyfrowych takich jak płatności realizowane za pomocą różnych, ogólnie dostępnych narzędzi elektronicznych. Rok 2020 był szczególnie pod względem wprowadzonych zmian w systemach informatycznych zarówno w płaszczyźnie środowiskowej jak i produktowej dostarczając szeregu zmian do pracy zdalnej w organizacji, organizowania spotkań za pośrednictwem *video konferencji* oraz możliwości obsługi klienta bez osobistego kontaktu w placówkach banku. Wszystkie te zmiany spowodowane były zjawiskiem pandemii COVID-19 w kraju i co za tym idzie ogłoszeniem stanu *lockdown* w dniu 11 marca 2020 r. W warstwie produktowej bank dostosował bankowość elektroniczną o możliwość składania wniosków o odroczenie spłat rat kredytu i odsetek zgodnie z ogłoszonym moratorium kredytowym. W ślad za tym udostępnił przekazywanie bez osobistego stawiennictwa w placówkach banku za pośrednictwem kanałów elektronicznych podpisanych dokumentów. Uruchomiony przez Polski Fundusz Rozwoju S.A. program pomocowy w ramach Tarczy Antykryzysowej PFR również zainicjował szereg zmian w infrastrukturze informatycznej banku m.in powstanie na bazie platformy eximee dotychczas wykorzystywanej do sporządzania wniosków 500+/300+ elektronicznego składania wniosków o subwencje dla polskich przedsiębiorców w celu zapewnienia im płynności finansowej w okresie poważnych zakłóceń w gospodarce spowodowanych

pandemią Covid-19. W ramach budowania relacji z klientami za pośrednictwem zdalnych kanałów bank zainicjował wdrożenie usługi moje ID wraz z Profilem Zaufanym tj. bezpiecznym narzędziem potwierdzania tożsamości online w usługach komercyjnych i publicznych. Wdrożenie to umożliwiło naszym klientom realizację wszelkich formalności w obszarze sektora publicznego, które dotychczas wymagały osobistego uwierzytelnienia danych. W obszarze realizacji zleceń płatniczych ważnym wydarzeniem było uruchomienie płatności usługą Apple Pay na urządzeniach Apple. Usługa ta pozwoliła naszym klientom bezpieczniej i jeszcze łatwiej niż tradycyjną kartą płatniczą bezkontaktowo robić zakupy w sklepach, aplikacjach oraz internecie (w roku poprzednim uruchomiono usługę GPay na urządzeniach z systemem Android) . W tym celu udostępniona została aplikacja *BS Pay* odpowiedzialna za administrowanie usług związanych z kartami, ustalanie parametrów płatniczych oraz wczytanie karty płatniczej do urządzeń mobilnych. Ponadto aplikacja ta została wzbogacona o usługę BLIK opartą na kartach płatniczych, do których zostały wygenerowane dla wszystkich klientów wirtualne karty odpowiedzialne za BLIK. Rozbudowa w zakresie nowych funkcjonalności nie ominęła również bankowości elektronicznej. Wobec tego została udostępniona klientom w miejsce dotychczasowej aplikacji MobiBS nowa bankowość mobilna wraz z wbudowanym modułem uwierzytelniania i autoryzującym transakcje. Klienci korzystający powszechnie z bankowości elektronicznej eBankNet mają możliwość użytkowania tej aplikacji z zagwarantowaniem w pełni wytycznych standardów technicznych RTS i dyrektywy PSD2 z wykorzystaniem urządzenia zaufanego. Wprowadza ona nowy wyjątek od obowiązku silnego uwierzytelniania co w znacznym stopniu ułatwia użytkowanie aplikacji bankowości elektronicznej. W zakresie głównej aplikacji bankowej EuroBankNet odpowiadającej za wszystkie operacje prowadzone w banku uruchomiono proces wdrożenia modułu FrontNet, gdzie na jednym panelu udostępnione są wszystkie informacje niezbędne przy obsłudze Klienta. Moduł ten jest w pełni ergonomiczny i intuicyjny dla pracownika Banku i działa w oparciu o zdefiniowane przez Bank produkty bankowe, tym samym nie wymagając znajomości kont księgowych. Ponadto wprowadzono do oferty banku karty instant issue oraz prepaid. Karta niespersonalizowana instant issue to karta bez imienia i nazwiska użytkownika. Jej zaletą jest to, że może być wydana wraz z numerem PIN do karty „od ręki” w momencie podpisania umowy o kartę. Natomiast karta prepaid to karta przedpłacona gdzie po przelaniu środków można nią płacić zbliżeniowo za codzienne zakupy w Polsce i za granicą, a także dokonywać płatności w Internecie oraz wypłacać gotówkę w bankomacie. W ślad za ofertą kart bankowych bank rozpoczął proces wymiany wieloletnich wysłużonych bankomatów na nowe urządzenia z funkcjonalnością wpłatomatu. W dobie pandemii kluczowym elementem stała się możliwość całodobowego wsparcia i nieprzerwanego kontaktu z klientem. Szczególnie istotne są usługi związane z bankowością elektroniczną, które nie mogą czekać na otwarcie oddziału bankowego. Dodatkowo ograniczenia i restrykcje związane z COVID-19, a także troska o bezpieczeństwo sprawiły, że możliwość załatwiania spraw bez konieczności fizycznego kontaktu stała się dla Klientów najwyższym priorytetem. Dlatego też w czwartym kwartale 2020 roku zostały podjęte prace wdrożeniowe uruchomienia całodobowej infolinii co przyniosło efekt uruchomienia w trybie produkcyjnym od nowego roku. Usługa ta poprzez wysoką jakość obsługi klienta , przedstawienie kompleksowej oferty banku pozwala kreować pozytywny wizerunek Banku.

IX. OBSZARY RYZYKA I ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA

Podjęcie ryzyka wiąże się nierozdzielnie z prowadzoną przez Bank działalnością, powodując zasadność koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach oraz stałego poszukiwania form obrony przed tymi zagrożeniami.

Wprowadzony w Banku system zarządzania ryzykiem ma na celu przede wszystkim zapewnienie ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem bankowym, gwarantując odpowiedni poziom bezpieczeństwa przy zachowaniu rentowności działalności, uwzględniające skale prowadzonej działalności oraz zmiany zachodzące w Banku, jak i jego otoczeniu.

Zadaniem systemu zarządzania ryzykiem jest identyfikowanie, pomiar i szacowanie, limitowanie, monitorowanie, raportowanie oraz kontrolowanie występującego w Banku ryzyka służące zapewnieniu realizacji wyznaczonych celów działania Banku.

Struktura organizacyjna wprowadzona w Banku jest dostosowana do skali działania oraz profilu ryzyka ponoszonego przez Bank, zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej generującej ryzyko.

Organizacja zarządzania ryzykiem w Banku oparta jest o podział zadań realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych liniach obrony (poziomach):

- Pierwsza linia obrony – która stanowi działanie komórek i jednostek organizacyjnych zgodnie z przyjętymi regulacjami wewnętrznymi i podziałem zadań. Jednostki biznesowe Banku (Oddziały, Filie) na bieżąco wykonują czynności związane z zarządzaniem ryzykiem na poziomie operacyjnym zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz z uwzględnieniem strategii zarządzania ryzykiem;
- Druga linia obrony, którą stanowi zarządzanie ryzykiem w specjalnie powołanych do tego komórkach organizacyjnych Centrali (niezależnie od zarządzania ryzykiem na poziomie operacyjnym), a także Zespół ds. Kontroli Instytucjonalnej i Compliance;
- Trzecia linia obrony - działalność audytu wewnętrznego realizowana przez jednostkę zarządzającą Systemu Ochrony Zrzeszenia.

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze „Strategią zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Ostrowi Mazowieckiej” przyjętej przez Zarząd i zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Banku. Zarządzanie ryzykami odbywa się na podstawie pisanych zasad i procedur. W Banku funkcjonuje System Informacji Zarządczej zapewniający przepływ informacji o ryzyku pomiędzy komórkami organizacyjnymi, a Zarządem i Radą Nadzorczą.

Rada Nadzorczą sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem oraz oceny adekwatności i skuteczności tego systemu. Komitet Audytu monitoruje skuteczność systemów zarządzania ryzykiem, wspiera działania Rady Nadzorczej w tym zakresie. Zarząd Banku: projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie systemu zarządzania ryzykiem, szacowania kapitału wewnętrznego i utrzymywania odpowiedniego poziomu funduszy własnych. Prezes Zarządu nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku.

Narażenie działalności Banku na istotne obszary ryzyka:

1. Ryzyko kredytowe (w tym koncentracji kredytowej)

Celem strategicznym zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku jest zwiększenie bezpieczeństwa działalności kredytowej, poprzez zapewnienie właściwej jakości oceny ryzyka kredytowego i efektywności podejmowanych decyzji kredytowych, jak również skutecznego procesu monitorowania zaangażowania kredytowego wobec pojedynczego klienta oraz całego portfela kredytowego.

W celu utrzymywania stabilnego pod względem jakości portfela kredytowego, Bank zarządza: ryzykiem kredytowym, ryzykiem koncentracji kredytowej, ryzykiem kredytowym ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych, ryzykiem rezydualnym oraz stosowanych zabezpieczeń.

Z uwagi na posiadaną strukturę aktywów głównym ryzykiem w działalności Banku jest ryzyko kredytowe związane z możliwym pogorszeniem się zdolności kredytowej klientów i niewykonaniem przez nich zobowiązań wobec Banku. Ryzyko to wpływa w sposób najbardziej istotny, ponieważ brak spłaty udzielonych kredytów powoduje konieczność tworzenia rezerw celowych.

Bank utrzymuje ryzyko kredytowe na umiarkowanym poziomie. Głównym źródłem ryzyka kredytowego jest portfel kredytowy, który w analizowanym okresie stanowił 56,6% aktywów i w stosunku do analogicznego okresu roku 2019 wzrósł o 3,36%.

Kredyty w sytuacji normalnej i pod obserwacją (*kapitał*) stanowiły 94,5% portfela, tj. o 0,13 p.p. więcej w relacji do końca poprzedniego roku. Obligo kredytów z utratą wartości stanowiło 5,50% portfela ogółem (zmiana r/r – zmniejszenie o 0,13 p.p.).

Wyrezerwowanie należności zagrożonych było wysokie. Odpisy z tytułu utraty wartości stanowiły 77,32% portfela kredytowego z utratą wartości (w ujęciu bilansowym brutto), przy średnim poziomie grupy 42,79%. Pokrycie rezerwami należności straconych stanowiło ponad 90,00%.

W strukturze podmiotowej portfela kredytowego dominowały kredyty dla osób prywatnych 40,98% i MŚP 28,39%. W strukturze rodzajowej dominowały kredyty na nieruchomości mieszkaniowe ogółem 32,63%, kredyty inwestycyjne 30,74%, kredyty operacyjne 20,48%.

Duże zaangażowania (powyżej 10% kapitału uznanego) stanowiły 112,87% funduszy własnych oraz 15,15% portfela kredytowego. Były to najniższe relacje na przestrzeni ostatnich 13 miesięcy.

Na 31.12.2020 roku wartość kredytów brutto znajdujących się w windykacji kształtowała się na poziomie 43 379,7 tys. zł, co stanowiło 4,3% portfela kredytowego brutto. Na dzień sprawozdawczy odzyskano kwotę 1 017,18 tys. zł (w wyniku działań windykacyjnych w ciągu ostatnich 12 miesięcy), co daje wskaźnik efektywności odzyskanych wierzytelności trudnych na poziomie 4,43%.

Na potrzeby zabezpieczenia i ograniczania ryzyka kredytowego w Banku wykorzystywane są procedury wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem kredytowym, odpowiednia struktura organizacyjna z odpowiednimi kompetencjami do przyznawania kredytów, system limitów, przyjęte metodyki oceny zdolności kredytowej i proces monitorowania jakości ekspozycji kredytowych i ich zabezpieczeń.

Istotną częścią ograniczania ryzyka kredytowego jest stosowanie prawnych form zabezpieczeń kredytów zależnych od oceny poziomu ryzyka transakcji kredytowej. W celu redukcji ryzyka kredytowego Bank przyjmuje zabezpieczenia rzeczowe i osobiste.

Znaczną rolę w ograniczaniu ryzyka kredytowego pełni również dostęp do zewnętrznych baz danych tj. Biura Informacji Kredytowej, Biura Informacji Gospodarczej, InfoMonitor oraz Krajowego Rejestru Długów.

Koronakryzys wpłynie na ryzyko kredytowe w bankach. Znacząca skala szoku makroekonomicznego związanego z pandemią COVID-19 prowadzi do pogorszenia sytuacji finansowej wielu przedsiębiorstw i gospodarstw domowych.

Nie czujemy tego w chwili obecnej ponieważ kontuzjowana przez lockdown gospodarka jest aktualnie podtrzymywana dwoma bardzo silnymi środkami przeciwbólowymi tj. moratorium kredytowym zorganizowanym przez sam sektor bankowy oraz Tarczą Finansową PFR zorganizowaną przez rząd we współpracy z bankami (poprzez subwencje PFR oraz kilkanaście miliardów poprzez odsunięcie spłat kredytów). Publiczne wsparcie finansowe dla firm uruchomione w reakcji na szok wraz z poluzowaniem polityki pieniężnej, w tym przez obniżenie stóp procentowych NBP, ogranicza negatywne skutki pandemii dla kredytobiorców, przyczyniając się tym samym do ograniczenia strat kredytowych w bankach. Prawdziwa skala problemu możliwa będzie do rozpoznania dopiero w roku 2021, kiedy wymienione środki znieczulające będą ustępować, a jednocześnie Koronakryzys przejdzie z charakteru podażowego w klasyczny kryzys popytowy (spadek popytu w gospodarce na skutek niepewności i rosnącego bezrobocia).

Dzięki podjętemu we współpracy z Centrum Prawa Bankowego i Informacji (administrator bazy nieruchomości AMRON, spółka afiliowana przy Związku Banków Polskich) projektowi całościowej wyceny nieruchomości przyjętych przez Bank na zabezpieczenie kredytów mieszkaniowych objęto około 20% portfela kredytowego niższą wagą ryzyka.

Bank prowadzi zrównoważoną akcję kredytową.

W Banku wprowadzono bezwzględny monitoring wykorzystania gwarancji BGK. Dzięki czemu spośród strumienia nowych kredytów dla MŚP ponad 70% zostało objęte gwarancją BGK, co obok ograniczania ryzyka kredytowego ma również znaczenie w rachunku adekwatności kapitałowej.

2. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest to ryzyko wystąpienia utraty zdolności do terminowego regulowania zobowiązań banku na skutek niekorzystnego ukształtowania się struktury aktywów i pasywów oraz niedopasowania terminowego bieżących strumieni pieniężnych.

Zarządzanie ryzykiem płynności obejmuje zarządzanie płynnością bieżącą, średnio i długoterminową oraz plany działania w zakresie utrzymania płynności w sytuacjach awaryjnych. Celem zarządzania ryzykiem płynności jest bilansowanie wpływów i wypływów środków z transakcji bilansowych i pozabilansowych, w celu zapewnienia efektywnych kosztowo źródeł finansowania, generowania nadwyżek finansowych i odpowiedniego ich wykorzystania. Bank kształtuje strukturę aktywów i zobowiązań tak aby zapewnić osiągnięcie zakładanych wskaźników finansowych, przy zaakceptowanym przez Bank poziomie ryzyka płynności. Zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się w Banku na podstawie pisemnych

procedur, w których są określone metody identyfikacji, pomiaru, monitorowania, limitowania oraz raportowania ryzyka płynności.

Monitorowanie płynności w Banku jest realizowane na podstawie:

- 1) miar płynności, określonych w Uchwale Nr 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności (Dz.U. KNF Nr 8 poz. 40 z dnia 31.12.2008 r.);
- 2) wskaźnika pokrycia wpływów netto (wskaźnik LCR), o którym mowa w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych (Dz.U. UE L 11/1 z dnia 17.01.2015 r. wraz z późn. zm.), wyliczanego zgodnie z zasadami obowiązującymi w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS.

Sytuacja płynnościowa Banku pozostała stabilna, mimo trwającej pandemii koronawirusa. Głównym źródłem finansowania działalności była baza depozytowa. Zgromadzone przez Bank depozyty pokrywały zapotrzebowanie wynikające z prowadzonej działalności kredytowej. W strukturze podmiotowej bazy depozytowej przeważały depozyty osób prywatnych. W strukturze terminowej przeważały depozyty bieżące. W ujęciu rocznym poziom depozytów terminowych uległ obniżeniu o 7,96%.

Wskaźnik LCR jest równy stosunkowi posiadanego przez bank zabezpieczenia przed utratą płynności do wpływów płynności netto przez okres występowania warunków skrajnych, trwający 30 dni kalendarzowych. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. definiuje limit w zakresie LCR na poziomie 100%.

Wskaźnik LCR w badanym okresie kształtował się na poziomie 132,49% (w kalkulacji wskaźnika nie uwzględniono depozytu obowiązkowego). Uwzględniając depozyt obowiązkowy wskaźnik ten wynosił 200,25%.

W okresie sprawozdawczym nadzorcze miary płynności kształtowały się zdecydowanie powyżej minimalnych wymogów nadzorczych. Limity wewnętrzne ustalone w zakresie ryzyka płynności utrzymywały się w normie.

Poniższa tabela przedstawia nadzorcze miary płynności wg stanów na poniżej wskazane daty.

Miary płynności	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	Limit (min.)
M1 (tys. zł)	133 333,68	251 173,36	229 107,87	118 093,93	201369,11	0
M2	1,71	3,08	2,52	1,53	1,63	1
M3	2,69	2,44	2,94	2,66	2,55	1
M4	1,19	1,34	1,31	1,13	1,18	1
LCR	254%	238,50%	225,40%	147,81%	202,24%	100%

Bank posiada Plany awaryjne utrzymania płynności uwzględniające wskazania Rekomendacji P KNF, na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowych.

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły czynniki świadczące o zagrożeniu płynności Banku. Bank posiada zdolność do finansowania aktywów oraz do terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności. Bank nie korzystał w badanym okresie z limitu debetowego w rachunku bieżącym.

Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej należy do System Ochrony Zrzeszenia BPS, zapewniającego dodatkowe bezpieczeństwo w zakresie płynność i wypłacalność.

3. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe jest to ryzyko poniesienia straty wynikającej ze zmian kursów instrumentów finansowych i walut oraz wartości stopy procentowej. W obszarze ryzyka rynkowego w Banku, oprócz ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym występuje również ryzyko walutowe.

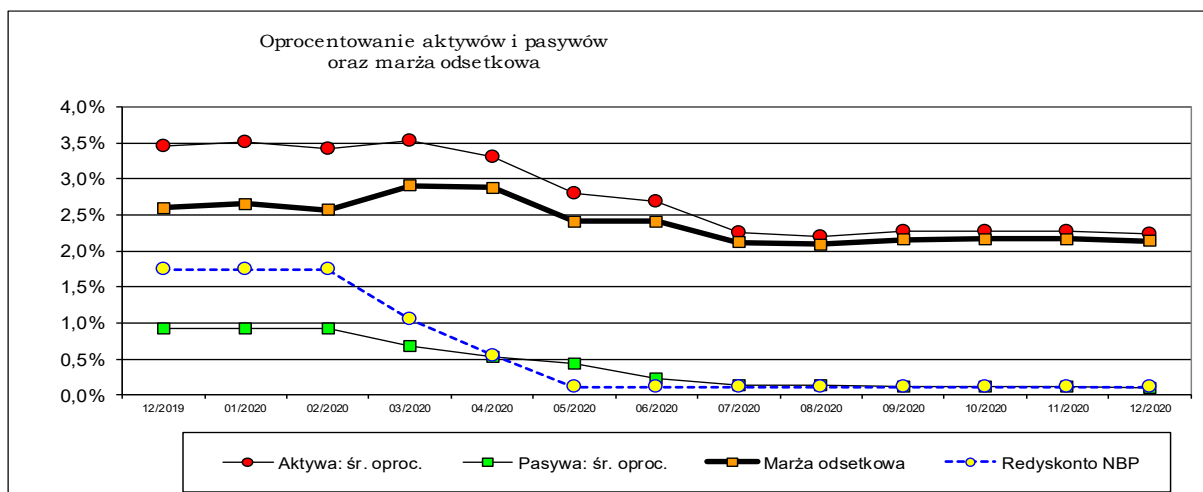
Poziom ryzyka walutowego został oceniony jako niski z uwagi na niewielką skalę i charakter realizowanych operacji. Bank nie prowadzi działalności spekulacyjnej, pozycje walutowe zamykane są na bieżąco. Całkowita pozycja walutowa utrzymywana jest na niskim poziomie, bez konieczności tworzenia regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.

Bank uznaje za istotne ryzyko stopy procentowej. Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest minimalizacja ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na wynik finansowy Banku oraz maksymalizacja marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych.

Bank posiada, tzw. dodatnią lukę stopy procentowej, tj. znaczną przewagę aktywów opartych o zmienne rynkowe WIBOR oraz stopę redyskonta weksli ustalaną przez Radę Polityki Pieniężnej wobec pasywów, których oprocentowanie w zdecydowanej większości oparte jest na decyzjach Zarządu Banku. W sytuacji wzrostu stóp procentowych przychody odsetkowe Banku automatycznie rosną. W sytuacji spadku stóp – odwrotnie.

Na datę 31 grudzień 2020 r. aktywa oprocentowane wynoszą 1 519 084 tys. zł i wzrosły w stosunku do stanu na koniec 2019 r. o 7,8%. Pasywa oprocentowane wynoszą 1 510 139 tys. zł i wzrosły o 14,9%. Wskaźnik relacji aktywów do pasywów kształtuje się na poziomie 100,6%. W aktywach oprocentowanych, aktywa o stopach zmiennych stanowią 83,0%, w pasywach środki o stopach zmiennych stanowią 99,5%. Aktywa zależne od stopy Banku stanowią 1,8% aktywów oprocentowanych, z oprocentowaniem średnim na poziomie 5,45%; według stopy zmiennej oprocentowanych jest 100% kredytów. W pasywach środki z oprocentowaniem zależnym od stawek rynkowych stanowią 0,2%. Pasywa z oprocentowaniem zależnym od decyzji Zarządu stanowią 99,8% pasywów oprocentowanych. Rozpiętość oprocentowania między aktywami i pasywami na przestrzeni analizowanego okresu spadła o 0,4 p.p., co było konsekwencją spadku średniego oprocentowania aktywów o 1,22 pp. oraz spadku średniego oprocentowania pasywów o 0,82 p.p. Marża odsetkowa, wyliczona na podstawie aktywów i pasywów oprocentowanych na datę analizy, spadła o 0,4 p.p.

Poniższy wykres przedstawia oprocentowanie aktywów i pasywów oraz marżę odsetkową w okresie od 12/2019 roku do 12/2020 roku.

Koronakryzys w sposób drastyczny obniżył przychody banków z tytułu odsetek na skutek trzykrotnej w 2020r. obniżki stóp procentowych do poziomu 0,1% w skali rocznej. Bank w pierwszych dniach po ogłoszeniu lockdown'u i po kolejnych decyzjach o cięciach stóp procentowych NBP podjął decyzje o dostosowaniu stóp oprocentowania depozytów oraz marż kredytowych Banku do nowej sytuacji. Bardzo szybkie decyzje w tym zakresie były możliwe między innymi dzięki głębokiej obserwacji zachowań konkurencji, współpracy z Instytutem Rynku Finansowego (którego Bank jest Panelistą -podmiot przekazujący dane wejściowe na potrzeby opracowywania wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WKF przez Instytut Rynku Finansowego sp. z o.o.), który bada na bieżąco koszt pieniądza w sektorze spółdzielczym i komercyjnym, ale także dzięki zrozumieniu faktu, że kryzysy i związane z nimi działania interwencyjne rządów i banków centralnych przyczyniają się raczej do powstania nadpłynności, a nie niedoboru środków w systemach bankowych. Działania w tym zakresie skutkują między innymi tym, że od wybuchu koronakryzysu do października 2020r. Bank udzielił ponad tysiąc nowych kredytów na łączną wartość ponad 100 milionów PLN na warunkach cenowych, które w pełni dyskontują spadek stawki WIBOR. Pozwala to na przebudowę portfela kredytowego w kierunku wyżej marżowanego. Natychmiastowe działanie po stronie oprocentowania depozytów pozwoliło na sprowadzenie kosztu pozyskania pieniądza poniżej stopy referencyjnej NBP (0,1% w skali roku) wobec około 1% w skali roku przed wybuchem koronakryzysu. Istotne jest, że w sektorze możliwości obniżania kosztów odsetkowych są już wyczerpane. Natomiast przebudowa portfela aktywów w kierunku wyżej marżowanego jest procesem długotrwałym. Kluczowy dla odnalezienia przez banki nowego stanu równowagi będzie rok 2021.

4. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne rozumiane jako ryzyko poniesienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów technicznych lub ze zdarzeń zewnętrznych.

W Banku funkcjonuje system zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmujący: identyfikację i ocenę ryzyka, pomiar i monitorowanie, raportowanie ryzyka operacyjnego oraz jego kontrolę. Bank w sposób ciągły doskonali system zarządzania ryzykiem operacyjnym,

zarówno w sferze uregulowań, jak i rozwiązań technologicznych (zapasowe centrum informatyczne, zapasowe łącza, zasilanie zapasowe). System ma na celu podniesienie poziomu ochrony kluczowych procesów oraz zasobów. Ryzyko związane z outsourcingiem sprzedaży produktów bankowych nie występuje w Banku. Fluktuacja kadr jest marginalna. Bank bazuje na procedurach zrzeczeniowych, adaptowanych do skali i złożoności prowadzonej działalności.

Na poziom ryzyka operacyjnego istotny wpływ ma skala prowadzonej działalności. Z informacji przekazanych przez Bank wynika, że w 2020r. wystąpiło 168 incydentów (zdarzeń) ryzyka operacyjnego. Najwięcej incydentów operacyjnych zaklasyfikowanych było do rodzaju ryzyka – Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami.

Zdarzenia operacyjne wygenerowały stratę rzeczywistą (netto) z tytułu ryzyka operacyjnego na sumę 1 887,51 zł, stanowiąc 0,05% założonego limitu, który został wyznaczony jako 50% wymogu kapitałowego na to ryzyko, liczonego zgodnie z załącznikiem nr 14 do uchwały KNF. Bardzo niskie wykorzystanie powyższego limitu świadczy o niskim poziomie ryzyka.

Bank przeprowadził również analizę samooceny za rok 2020, wynik samooceny wskazuje na niski poziom ryzyka operacyjnego.

Za rok 2020 dokonano również oceny profilu ryzyka operacyjnego na podstawie wybranych czynników ryzyka ujętych w metodzie oceny nadzorczej BION. Z analizy wynikają podwyższone noty poziomu ryzyka operacyjnego ze względu na skalę działania i profil Banku.

5. Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności rozumiane jest jako ryzyko poniesienia sankcji prawnych, powstania strat finansowych bądź utraty reputacji lub wiarygodności wskutek niezastosowania się pracowników Banku do przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych standardów etycznych.

Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest zapewnienie przestrzegania przez Bank prawa, przyjętych standardów etycznych oraz funkcjonowania banku jako instytucji godnej zaufania, uczciwej i rzetelnej, poprzez eliminowanie ryzyka braku zgodności, przeciwdziałanie możliwości wystąpienia utraty reputacji lub wiarygodności Banku oraz przeciwdziałanie ryzyku wystąpienia strat finansowych lub sankcji prawnych mogących być rezultatem naruszenia przepisów i norm postępowania.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności w Banku obejmuje w szczególności następujące zagadnienia:

- zapobieganie angażowania w działalność niezgodną z prawem,
- zapewnienie ochrony informacji,
- propagowanie standardów etycznych i monitorowanie ich funkcjonowania,
- zarządzanie konfliktami interesów,
- zapobieganie sytuacjom, w których postępowanie pracowników Banku w sprawach służbowych sprawiałoby wrażenie interesowności,
- profesjonalne, rzetelne i przejrzyste formułowanie oferty produktowej oraz przekazów reklamowych i marketingowych,

➤ niezwłoczne, uczciwe i profesjonalne rozpatrywanie wniosków i reklamacji klientów. W wyniku przeprowadzonej za rok 2020 analizy: zdarzeń związanych z ryzykiem braku zgodności, czynników zewnętrznych i wewnętrznych wpływających na ryzyko braku zgodności oraz kosztów Banku z tytułu nieprzestrzegania wewnętrznych i zewnętrznych przepisów i standardów stwierdza się, że ryzyko braku zgodności w znikomym stopniu obciążało działalność banku.

6. Ryzyko biznesowe

Celem strategicznym w zakresie ryzyka biznesowego jest utrzymanie stałej, niewrażliwej na zmiany otoczenia pozycji rynkowej i ekonomicznej Banku, poprzez właściwy proces zarządzania strategicznego, monitorowania otoczenia, planowania i zarządzania wynikiem finansowym oraz pomiar wrażliwości Banku na zmianę czynników otoczenia i podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie wrażliwości Banku w przypadku stwierdzenia nadmiernej ekspozycji na zmianę ryzyka wynikającą ze zmian sytuacji zewnętrznej.

Podobnie jak cały sektor bankowy Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej mierzy się z gospodarczymi i społecznymi skutkami pandemii Covid-19. Zarząd Banku systematycznie analizuje wpływ epidemii koronawirusa na jego sytuację ekonomiczno-finansową. Bieżącemu monitoringowi podlegają w szczególności zmiany wyniku finansowego, pozycji kapitałowej i płynnościowej, jakości portfela kredytowego, statystyki odroczeń kredytów oraz stosowanie gwarancji BGK. Bank na bieżąco bada i szacuje wpływ obniżenia stóp procentowych na przychody odsetkowe, koszty odsetkowe oraz wynik finansowy.

Wielkość podstawowych wskaźników rentowności aktywów w stosunku do danych dla grupy rówieśniczej (RWEF) kształtowała się na poziomie korzystnym dla Banku. Bank zajmuje wysoką, stabilną pozycję o czym świadczą wysokie w stosunku do średnich odczytów dla grupy współczynniki efektywności, rentowności i wypłacalności, a przede wszystkim utrzymujący się na wysokim poziomie wynik finansowy.

ROA netto wg stanu na 31.12.2020 r. ukształtowała się na poziomie: 0,74%, przy średnim poziomie grupy rówieśniczej 0,40%. Na korzystnie niższym poziomie w porównaniu z grupą rówieśniczą ukształtował się wskaźnik C/I – Bank 46,37%, grupa 58,03%. Działalność Banku charakteryzowała wysoka na tle grupy rówieśniczej efektywność zatrudnienia, mierzona zyskiem brutto przypadającym na jednego zatrudnionego (Bank 77,19 tys. zł, grupa 30,82 tys. zł).

Bank utrzymuje adekwatną do rozmiarów prowadzonej działalności bazę kapitałową. Na dzień 31.12.2020r. sytuacja finansowo-ekonomiczna Banku pozostawała stabilna, a wypracowany wynik finansowy został zrealizowany zgodnie z planem.

Wobec bezprecedensowej skali wyzwań od samego początku wprowadzenia lockdownu zarząd podejmował szereg działań bieżących, mających na celu osłonę ekonomiki Banku.

7. Adekwatność kapitałowa

Zarządzanie adekwatnością kapitałową Banku ma na celu utrzymywanie posiadanych przez Bank kapitałów własnych na poziomie nie niższym niż wymagany przez zewnętrzne

i wewnętrzne regulacje. Regulacje te uzależniają wymagany poziom kapitałów od skali działalności i ryzyka podejmowanego przez Bank.

Mając na uwadze powyższy cel Bank regularnie:

- identyfikuje ryzyka istotne z punktu widzenia swojej działalności,
- zarządza istotnymi rodzajami ryzyka,
- wyznacza kapitał wewnętrzny,
- kalkuluje i raportuje miary adekwatności kapitałowej,
- alokuje kapitał wewnętrzny na obszary biznesowe,
- przeprowadza testy warunków skrajnych,
- porównuje potrzeby kapitałowe z posiadanym poziomem kapitałów własnych,
- integruje proces oceny adekwatności kapitałowej z procesem opracowywania strategii Banku, planów finansowych i sprzedażowych.

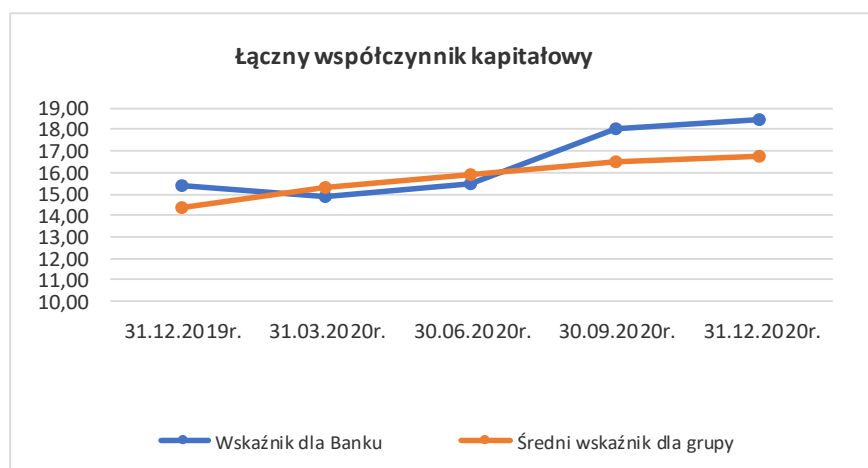
W okresie sprawozdawczym poziom kapitałów Banku był adekwatny do skali prowadzonej działalności i ponoszonego ryzyka. Zgodnie z uchwałą Zebrania Przedstawicieli z dnia 22.07.2020 r. Bank na zasilenie funduszu zasobowego oraz funduszu ogólnego ryzyka przekazał kwoty odpowiednio: 13.833 tys. zł i 480 tys. zł.

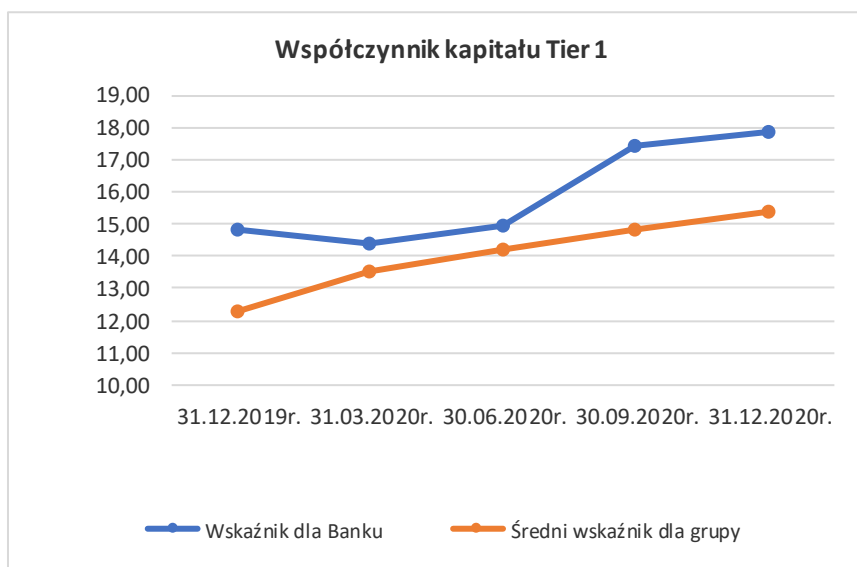
Struktura funduszy własnych była korzystna – kapitał Tier 1 w analizowanym okresie stanowił 96,61% funduszy własnych.

W 2020 roku poziom współczynnika kapitałowego, współczynnika kapitału Tier 1 oraz wewnętrznego współczynnika kapitałowego Banku kształtował się powyżej wymaganego minimalnego poziomu regulacyjnego.

Poniżej prezentujemy dane Banku na tle Grupy Rówieśniczej (Raport Wskaźników Ekonomiczno-Finansowych - RWEF) w zakresie analizy kapitału.

Na koniec 2020r. Bank uzyskał Łączny współczynnik kapitałowy na poziomie 18,38 natomiast średni dla grupy wyniósł 16,27 (wynik dla Banku jest o 1,75 p.p. wyższy od średniego wyniku w grupie). Współczynnik kapitału Tier 1 wyniósł 17,85, natomiast średni dla grupy 15,38 (wskaźnik dla Banku jest o 2,47 p.p. wyższy od średniego wyniku w grupie).

Wartość wskaźnika dźwigni finansowej na koniec 2020r. obliczanego zgodnie z art. 429 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z późniejszymi zmianami wynosił 8,06%.

Wymogi kapitałowe (Filar I). W analizowanym okresie Bank posiadał regulacyjny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego w kwocie 56.812 tys. zł i ryzyka operacyjnego w kwocie 6.886 tys. zł, który łącznie wynosił 68.536 tys. zł. Wartość łącznego współczynnika kapitałowego wynosił 18,38%, zaś współczynnika kapitału Tier I = 17,76%.

Kapitał wewnętrzny (Filar II). Podczas procesu identyfikacji istotnych rodzajów ryzyka w działalności Banku, po uwzględnieniu skali i złożoności działania określone są dodatkowe rodzaje ryzyka, które zdaniem kierownictwa nie są w pełni ujęte w ramach ryzyka Filara I. Identyfikacja ma na celu optymalne dostosowanie struktury kapitału wewnętrznego do rzeczywistych potrzeb kapitałowych, odzwierciedlających faktyczny poziom ekspozycji na ryzyko.

Kapitał wewnętrzny dla dodatkowych rodzajów ryzyka, wyliczany jest na podstawie wewnętrznych metod zaakceptowanych przez Zarząd Banku i Radę Nadzorczą uwzględniających skalę i specyfikę działania Banku w kontekście danego ryzyka.

Łączny wymóg wewnętrzny ponad minimalny wymóg kapitałowy wyniósł 2 tys. zł z tytułu ryzyka płynności, co stanowiło 0,001 % funduszy własnych.

W grudniu 2020 roku poziom wewnętrznego współczynnika kapitałowego, po uwzględnieniu dodatkowego wymogu, wynosił 18,38%.

Strategia Banku i działania wdrożone w czerwcu 2020r. zakładają kontynuację intensywnych działań w kierunku osłony współczynnika wypłacalności Banku. W związku z tym pracujemy nad zwiększeniem wielkości portfela zabezpieczonego hipotekami mieszkaniowymi mającego status efektywnie zabezpieczonego. Docelowo jak największa wartość portfela MŚP musi zostać objęta gwarancjami BGK, co pozwoli na obniżenie gwarantowanej kwoty ekspozycji do 0%.

Obok ograniczania ryzyka kredytowego, powyższe sprawy mają fundamentalne znaczenie ponieważ w najtrudniejszym od trzech dekad momencie dla polskiej bankowości pozwala na mocniejsze wykorzystanie dźwigni finansowej i zaangażowanie większej części aktywów w instrumenty przynoszące wyższy przychód. Wszystkie działania na tym polu (wraz

z zaliczeniem wysokiego zysku netto z 2019 roku) pozwoliły na zaraportowanie współczynnika kapitałowego na koniec 2020 roku na poziomie 18,38% wobec 15,37% na koniec roku 2019.

Wskaźniki obrazujący efektywność kapitałów ROE netto z kapitału (wart uśred.) przekraczał średni poziom grupy rówieśniczej o 2,29 p.p. (ROE dla Banku 7,80, średni dla grupy 5,51).

Wyznaczone na 2020 rok limity dotyczące polityki kapitałowej nie zostały przekroczone. W celu zapewnienia wysokich standardów zarządzania kapitałowego, zgodnych z najlepszą praktyką bankową, Bank dokonuje corocznego przeglądu obowiązujących zasad i procedur.

8. Zasady Ładu Korporacyjnego

Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, wydane przez Komisję Nadzoru Finansowego w dniu 22 lipca 2014 roku, stanowiące zbiór zasad określających relacje wewnętrzne i zewnętrzne instytucji nadzorowanej, w tym relacje z udziałowcami i klientami, ich organizację, funkcjonowanie nadzoru wewnętrznego oraz kluczowych systemów i funkcji, a także zasad współdziałania organów statutowych, obowiązują w Banku od 1 stycznia 2015 roku, stosownie do Uchwały Rady Nadzorczej Nr 29/2014 z dnia 22.12.2014r.

W 2020r. nie nastąpiły istotne zmiany dotyczące stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego.

W lutym 2021r. dokonano przeglądu stosowania w Banku Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych. W wyniku przeglądu stwierdzono, że Bank w roku 2020 przestrzegał przepisów dotyczących Zasad Ładu Korporacyjnego.

Bank działa z poszanowaniem interesów wszystkich Udziałowców, zgodnie z przyjętą polityką informacyjną gwarantującą Udziałowcom właściwy dostęp do informacji.

Polityka Banku, stosowana względem Klientów, odbywa się z poszanowaniem obowiązujących przepisów prawa oraz regulacji wewnętrznych z dbałością o właściwy, pełny i rzetelny przekaz marketingowy i reklamowy.

Bank posiada strukturę organizacyjną, która służy realizacji celów strategicznych przyjętych przez Bank, a także odzwierciedla zakres zadań i odpowiedzialności komórek i jednostek organizacyjnych, przy spełnieniu warunku nie nakładania się zadań i odpowiedzialności. Schemat organizacyjny został opublikowany na stronie internetowej Banku.

Bank będąc instytucją zaufania publicznego prowadzi działalność z zachowaniem najwyższej staranności, przykładając szczególną uwagę do profesjonalizmu i etyki osób wchodzących w skład organów podmiotów nadzorowanych. W skład organów statutowych powoływane są osoby posiadające niezbędne kompetencje i doświadczenie, które podlegają regularnej ocenie, odpowiednio: Rady Nadzorczej w przypadku Zarządu Banku oraz Zebrania Przedstawicieli w przypadku Rady Nadzorczej. Bank posiada regulacje dotyczące zarządzania konfliktami interesów, natomiast polityka kadrowa i polityka wynagrodzeń prowadzona jest w sposób transparentny i kompetentny, co znajduje się, m.in.: w Regulaminie Pracy, Regulaminie Wynagradzania, Polityce zmiennych składników wynagrodzeń.

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej dostosowany do charakteru i profilu ryzyka skali działalności, w sposób trwały i spójny wkomponowany w funkcjonowanie Banku jako całości oraz stanowiący podstawę bezpiecznego i stabilnego prowadzenia działalności.

Cele podstawowe (ogólne) systemu kontroli wewnętrznej określone w przepisach zewnętrznych implementowane w Banku są następujące:

- 1) skuteczność i efektywność działania Banku,
- 2) wiarygodność sprawozdawczości finansowej,
- 3) przestrzeganie zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
- 4) zgodność działania Banku z przepisami prawa regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech niezależnych poziomach.

1. Na pierwszy poziom składa się stosowanie przez pracowników mechanizmów kontroli ryzyka, a także mechanizmów kontrolnych. Dokonywane w ramach obowiązków służbowych pracowników poziome monitorowanie (w ramach pierwszego poziomu) przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez ich weryfikację lub testowanie.
2. Na drugi poziom składa się co najmniej;
  - zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych,
  - działalność Zespołu ds. Kontroli Instytucjonalnej i Compliance;Pracownicy komórek Banku na drugim poziomie w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują przestrzeganie mechanizmów kontrolnych poprzez monitorowanie pionowe (weryfikacja lub testowanie pierwszego poziomu przez poziom drugi).
3. Na trzecim poziomie składa się działalność audytu wewnętrznego realizowana przez jednostkę zarządzającą Systemu Ochrony Zrzeszenia.

Na funkcję kontroli składają się: mechanizmy kontrolne, niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, raportowanie w ramach funkcji kontroli.

Adekwatny system kontroli wewnętrznej, zapewnia prawidłowość procedur administracyjnych i księgowych, sprawozdawczości finansowej oraz właściwe raportowanie wewnętrzne i zewnętrzne.

Komórka ds. zgodności ma za zadanie identyfikację, ocenę, kontrole i monitorowanie ryzyka braku zgodności w działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie.

Usytuowanie organizacyjne gwarantowało niezależność tej komórce poprzez:

- 1) bezpośrednią podległość Prezesowi Zarządu Banku,
- 2) możliwość bezpośredniego i jednoczesnego komunikowania się z Zarządem i Radą Nadzorczą Banku,
- 3) możliwość jednoczesnego niezależnego raportowania do Zarządu i Rady Nadzorczej Banku,
- 4) szczególny tryb powoływania i odwoływania, ochrona przed rozwiązaniem stosunku pracy,
- 5) uczestnictwo w posiedzeniach Rady Nadzorczej Banku, w przypadku gdy przedmiotem posiedzenia były zagadnienia, które bezpośrednio dotyczą systemu kontroli wewnętrznej lub zapewnienia zgodności i zarządzania ryzykiem braku zgodności.

Struktura organizacyjna komórki ds. zgodności jest dostosowana do zakresu prowadzonej działalności oraz poziomu ryzyka na jaki był narażony. Czynności kontrolne są realizowane na wszystkich etapach sporządzania, obiegu i rejestracji dokumentów bankowych i miały na celu stałą analizę przebiegu i rezultatów pracy, bieżące oddziaływanie i reagowanie na nieprawidłowości i uchybienia oraz bieżące korygowanie uchybień i nieprawidłowości. Monitorowanie poziome i pionowe odbywało się zgodnie z zatwierdzoną przez Zarząd i Radę Nadzorczą Matrycą funkcji kontroli.

X. STRUKTURA PRODUKTOWA I ANALIZA KONKURENCJI BANKU

W swojej działalności Bank napotyka silną konkurencję w postaci zlokalizowanych w miastach powiatowych – Ostrowi Mazowieckiej, Ostrołęce i Wyszkanie oddziałów i mniejszych placówek dużych komercyjnych banków sieciowych. W Ostrowi Mazowieckiej swoje usługi oferują placówki: Pekao S.A., PKO BP, Santander Consumer Bank S.A., Santander Bank Polska S.A., BNP Paribas Bank Polska S.A., Credit Agricole Bank Polska S.A., Getin Bank S.A., Bank Poczty S.A., SKOK Stefczyka, Bank Milenium S.A., ING Bank Śląski S.A., Alior Bank S.A., Nest Bank S.A., SBR Bank, Kurpiowski Bank Spółdzielczy w Myszyńcu, Plus Bank S.A., Bank Spółdzielczy w Brodnicy, Bank Spółdzielczy w Wąsewie, Polski Bank Spółdzielczy w Wyszkanie. Z identyczną sytuacją mamy do czynienia na terenie Wyszkania, Ostrołęki czy miast powiatu wołomińskiego. Szereg sklepów oferuje kredyty ratalne. Coraz częstszym zjawiskiem jest realizowanie płatności w sieciach handlowo - usługowych. Placówki banków komercyjnych oraz SKOK-ów nie zeszły poniżej miast powiatowych, tj. do miejscowości gminnych. Jest to element istniejącej przewagi konkurencyjnej, którego znaczenie w latach kolejnych będzie jednak malało w związku z faktem upowszechniania się zdalnych kanałów dostępu do usług bankowych.

Konkurencja BS Ostrow Mazowiecka z wymienionymi instytucjami odbywa się w różnych segmentach lokalnego rynku.

Można wyróżnić kilka głównych płaszczyzn konkurencji:

- o klienta detalicznego (kredyty konsumpcyjne, mieszkaniowe, obsługa środków bieżących i oszczędności ludności, realizowanie płatności ludności) BS rywalizuje praktycznie ze wszystkimi instytucjami wyżej wymienionymi,
- o klienta instytucjonalnego (kredyty finansujące działalność gospodarczą prowadzoną przez osoby fizyczne oraz w formie osób prawnych – głównie MŚP, obsługa rachunków, rozliczeń i oszczędności podmiotów gospodarczych oraz instytucji np. samorządów) BS konkuruje przede wszystkim z oddziałami banków komercyjnych choć na przykład mikroprzedsiębiorstwa są również klientami SKOK-ów,
- o klienta prowadzącego działalność rolniczą BS konkuruje z oddziałami banków komercyjnych, które w latach po wejściu Polski do Unii Europejskiej dostrzegły potencjał krajowego rynku Agro i wpisały go w swoje strategie,
- o klientów ze wszystkich trzech wyżej wymienionych segmentów rynku Bank konkuruje z instytucjami parbankowymi, w tym internetowymi.

Przewagą BS w grze konkurencyjnej jest gęsta sieć placówek, doskonała znajomość klienta i związana z tym relatywnie wysoka jego lojalność, a także świadomość i zaufanie do marki (bank nieprzerwanie działa na terenie Ostrowi i okolic od 1898 roku). Niewątpliwym atutem

jest szybkość i elastyczność podejmowanych decyzji. Wiąże się to ze zlokalizowanym na miejscu centrum decyzyjnym, które po pierwsze wpływa na szybkość podejmowania decyzji, a po wtóre pozwala podchodzić do konkretnych przypadków w sposób bardziej indywidualny aniżeli w oddziałach banków sieciowych.

Przewagą banków sieciowych są natomiast w pełni sprofesjonalizowane kampanie reklamowe realizowane zarówno na poziomie mediów ogólnopolskich (w ramach całej grupy), jak także na poziomie mediów lokalnych w ramach budżetów poszczególnych oddziałów, a także technologia. Skala dużych banków komercyjnych pozwala im wchodzić w alianse z wielkimi dostawcami różnych towarów i usług. Powoduje to wypychanie banków lokalnych z poszczególnych obszarów biznesu.

Środowisko zerowych stóp procentowych, bardzo silna konkurencja oraz wiele niewiadomych związanych z koronakryzysem powoduje, że środowisko działania Banku jest bardzo trudne.

Wydaje się, że w pełni satysfakcjonująca odpowiedź na powyższe wyzwania nie jest możliwa w warunkach pojedynczego banku spółdzielczego. Klucz leży w działalności wspólnej. Odpowiedzią jest racjonalna i bardzo odpowiedzialna polityka we wszystkich obszarach na poziomie naszego Banku, ale też wspieranie procesów mądrej integracji i agregowania większej liczby procesów biznesowych na poziomie Zrzeszenia.

Niezbędne są skuteczne i względnie szybkie następujące działania na poziomie Grupy BPS oraz sektora:

- dalsze wzmocnienie IPSu, jako stabilizatora sektora i szczepionki na nieodpowiednie zachowania,
- wzmocnienie banków zrzeszających, jako dostawców bankowości korporacyjnej, międzynarodowej, konsumenckiej z prawdziwego zdarzenia.
- podjęcie decyzji o integracji systemów informatycznych w ramach zrzeszeń (czy poprzez szynę czy przez wspólny system),
- maksymalne zintegrowanie części back office banków zrzeszonych dla odciążenia ich zasobów wewnętrznych w kierunku obsługi klienta,
- przy zintegrowanych systemach - zaproponowanie kilku podstawowych produktów wspólnych (reklama produktowa zawsze będzie sensowniejsza od tylko wizerunkowej),
- wdrożenie wspólnego produktu bankowości internetowej na miarę czasów (zintegrowanego z otoczeniem biznesu).

Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej prowadzi działalność w oparciu o scentralizowany system finansowo – księgowy EuroBankNet firmy SoftNet Sp. z o.o. z Krakowa oraz inne systemy towarzyszące (pomocnicze) zarówno tej firmy jak też innych producentów. Posiada rozwiązania zapasowe zarówno w serwerowni głównej, jak też w serwerowni zapasowej. Posiada zapasowe łącza z placówkami oraz system awaryjny, własnego zasilania w energię elektryczną w Centrali Banku, gdzie zlokalizowana jest serwerownia główna.

Klienci Banku obok obsługi w placówkach mogą korzystać z bankowości internetowej eBankNet firmy SoftNet oraz systemu zdalnej obsługi typu home banking o nazwie HomeNet firmy SoftNet. W chwili obecnej Home Net zastępowany jest systemem eCorpoNet.

Za pomocą bankowości internetowej wykonywanych jest już większość przelewów wychodzących z Banku.

Bank za pośrednictwem banku zrzeszającego wydaje Klientom międzynarodowe karty płatnicze VISA oraz Mastercard do rachunków ROR, rachunków rolniczych oraz rachunków dla przedsiębiorców. Bank wydaje również karty zbliżeniowe oraz kredytowe.

Bank posiada pełną gamę produktów bankowych dla konsumentów, przedsiębiorców, rolników, samorządów terytorialnych oraz innych Klientów instytucjonalnych. Współpracując z partnerem zewnętrznym oferuje produkty ubezpieczeniowe z partnerami zewnętrznymi. Wdrożono procedury leasingowe. Produkt oferowany jest w ramach współpracy z BPS Leasing. Obecność BPS TFI oraz współpraca z Domem Maklerskim pozwala oferować Klientom dostęp do rynku kapitałowego.

XI. PRZEGLĄD STRATEGICZNY ORAZ KIERUNKI DZIAŁANIA NA 2021 ROK

Bank postrzegany jest jako dynamicznie rozwijająca się, nowoczesna instytucja finansowa, będąca liderem bankowości spółdzielczej w północno – wschodniej Polsce, jednym z liderów bankowości spółdzielczej w ogóle oraz liderem rynku usług finansowych na swoim macierzystym terenie działania. Instytucja o uniwersalnej ofercie, zaspokajająca potrzeby Udziałowców oraz Klientów (przedsiębiorców, rolników, klientów indywidualnych oraz samorządów). Bank łączący nowoczesność i rozwój z tradycją bankowości spółdzielczej. Jest silnie osadzony w środowisku, z którego się wywodzi, zaangażowany w jego problemy i przeobrażenia.

Celem strategicznym Banku na lata 2018-2021 jest zachowanie samodzielności działania w ramach Zrzeszenia z Bankiem BPS oraz Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, utrzymanie pozycji Banku dynamicznie się rozwijającego, obecnego w czołówce sektora, zdolnego do konkurowania na rynku usług finansowych z bankami komercyjnymi.

Cel ten jest realizowany poprzez działania zgrupowane w czterech obszarach strategicznych:

- wzrost skali działalności Banku,
- utrzymanie efektywności działalności bankowej przy jej rosnącej skali,
- rozwój infrastruktury informatycznej,
- doskonalenie zarządzania ryzykami bankowymi.

Wzrost skali działalności Banku.

W roku 2020 wzrastała skala działania mierzona wielkościami finansowymi, ale też liczbą klientów. Suma bilansowa osiągnęła poziom 1 698 077 tys. zł, co oznacza wzrost w stosunku do końca roku 2019 o 14,30 %. Kredyty wraz z obligacjami wzrosły o 4,78% (zrzeszenie BPS: wzrost o 5,18%) do kwoty 1 130 747 046,47, zaś depozyty o blisko 15,35% do kwoty 1 525 099 330,07 (zrzeszenie BPS: wzrost o 10,75%).

Bank skalą działania przesunął się z trzeciej na drugą pozycję w zrzeszeniu BPS.

W skali Banku przybyło 622 rachunków bieżących ogółem. Na koniec 2020 roku było ich 31 243 sztuk. Liczba rachunków ROR łącznie z rachunkiem UNISKARBIEC wyniosła 23 499 sztuk. O 536 sztuk spadła liczba czynnych rachunków kredytowych i wyniosła 7 181 sztuk.

Spadek obserwowany jest przede wszystkim w sektorze AGRO (206 sztuk). Co ważne ekspozycja na ten segment klientów w ujęciu kwotowym wzrosła do 109 683 558 PLN czyli

o 7,63%. Spadek liczby umów jest związany z konsolidacją gospodarstw rolnych i spadkiem ich liczby. Portfel rolniczy cechuje bardzo niska szkodowość.

O 107 sztuk wzrosła natomiast liczba umów kredytowych w segmencie osób fizycznych. Chodzi tu przede wszystkim o znaczny wzrost kredytów mieszkaniowych (199 sztuk), co rekompensuje spadek udzielonych kredytów konsumenckich. Portfel kredytów mieszkaniowych rozpoznajemy jako bezpieczny oraz przynoszący długotrwałą relację z Klientem.

Należy odnotować przesuwanie się Banku w górę klasyfikacji banków spółdzielczych w obszarze współpracy z Concordią (sprzedaż ubezpieczeń).

Nie planując zwiększenia sieci placówek Banku koncentrujemy się na poszukiwaniu nowych Klientów na rynkach, gdzie już operujemy oraz zwiększaniu skali współpracy z Klientami, którzy są już w portfelu Banku. Takie podejście znajduje odzwierciedlenie w planach sprzedażowych dla poszczególnych placówek.

Jeśli chodzi o obszary związane z efektywnością punktem odniesienia dla Banku pozostanie cały (nie jedynie spółdzielczy) sektor bankowy w Polsce. Uważamy, że jedynie takie formułowanie celu w tym zakresie (benchmarkowanie) pozwoli na zachowanie tak pozycji rynkowej, jak też gotowości by odegrać rolę w procesach łączeniowych, które powinny mieć miejsce w najbliższych latach w sektorze polskiej bankowości spółdzielczej. Procesów łączeniowych, które dzisiaj zachodzą w tempie dalece niewystarczającym z przyczyn, których omówienie przekraczałoby zakres i możliwości niniejszego opracowania.

Rozwój infrastruktury informatycznej.

Główne cele w obszarze rozwoju informatyki są następujące:

1. Bezpieczeństwo, w szczególności wszelkie wyzwania przed jakimi dzisiaj stoi świat w zakresie cyberbezpieczeństwa.
2. Wydajny i niezawodny ośrodek przetwarzania danych, stanowiący podstawowe zaplecze informatyczne każdej instytucji
3. Sprawnie funkcjonujący ośrodek zapasowy, umożliwiający zachowanie ciągłości działania banku w przypadku wystąpienia awarii o charakterze krytycznych.
4. Procedury i narzędzia tworzenia kopii zapasowych i archiwizacji danych.
5. Wydajna i bezpiecznie zorganizowana warstwa sieciowa, umożliwiająca przepływ danych i komunikację zarówno w ramach banku, pomiędzy oddziałami banku jak również na styku sieci wewnętrznej i Internetu.

Bank w sposób ciągły nadzoruje rozwój posiadanych systemów i regularnie wprowadza do nich nowe rozwiązania, które pozwalają na spełnienie stawianych przed Bankiem wymagań. Zarówno prawnych (np. system monitorowania tzw. procesu przeciwdziałania praniu pieniędzy, funkcjonalności związane ze zmianami w przepisach o BFG), jak też wymagań biznesowych. Sformułowane cele są oceniane i rewidowane w kontekście zachodzących zmian, ale też rozwoju rozwiązań oferowanych przez głównego dostawcę oprogramowania oraz Bank Zrzeszający.

Doskonalenie zarządzania ryzykami bankowymi.

Koncentrując się na najistotniejszych ryzykach obecnych w działaniu Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej należy stwierdzić, że najistotniejsze zagadnienia, które zaprzętać będą uwagę kierownictwa Banku w najbliższych latach to:

- 1) w zakresie ryzyka kredytowego: doskonalenie wykorzystywanych procedur kredytowych pod kątem metod analizy ekonomiczno – finansowej oraz ryzyk prawnych towarzyszących kredytowaniu oraz pełne wdrożenie aplikacji informatycznej wspierającej proces kredytowy oraz sprzedaż produktów aktywnych w ogóle;
- 2) w zakresie tzw. ryzyk finansowych tj. ryzyka płynności, stopy procentowej i walutowego: dalsze doskonalenie procedur zarządzania tymi rodzajami ryzyka oraz lepsza integracja głównego programu finansowo – księgowego z oprogramowaniem towarzyszącym, służącym generowaniu obliczeń i analizowaniu ryzyk finansowych. Rozbudowa szybkiego systemu raportowania dla kierownictwa w zakresie wyników sprzedaży, wyników finansowych oraz węzłowych wskaźników obrazujących poziom poszczególnych ryzyk.

Pozyskanie kapitału.

Dla realizacji wszystkich wyżej postawionych celów kluczową kwestią jest wyposażenie Banku w kapitał. To on bowiem zabezpiecza ryzyka bankowe ponoszone w toku działalności Banku, ale też wyznacza maksymalną skalę działania, a więc pośrednio warunkuje wysokość osiąganych przez Bank zysków.

Planowanie kapitałowe jest i nadal musi być podporządkowane podstawowemu celowi mówiącemu, że zarządzanie funduszami pozwoli zapewnić rozwój Banku przy ponoszeniu akceptowalnego ryzyka.

Wzrost funduszy własnych jest i nadal powinien być możliwy w zasadniczej mierze dzięki rozwojowi działalności bankowej i przede wszystkim zatrzymywaniu nadwyżki bilansowej w Banku. Wzrost funduszy własnych powinien być skorelowany ze wzrostem sumy bilansowej Banku.

Dla zachowania optymalnej struktury funduszy własnych i uniknięcia zbyt wysokiej koncentracji, fundusz udziałowy nie powinien przekraczać 20% funduszy własnych ogółem. Pozwala to na relatywnie wysoką odporność Banku na wycofanie udziałów i jednocześnie pozwala oferować satysfakcjonujący poziom dywidendy, co pozostaje w związku przyczynowo – skutkowym.

Planowanie kapitałowe wychodzi od oszacowania skali przyrostu aktywów bilansowych. Wartość aktywów ważonych ryzykiem (branych do wyliczenia współczynnika wypłacalności) uwzględnia się na bazie poziomów historycznych z dłuższego okresu zakładając do planowania konserwatywny ich poziom w przyszłości. Możliwy do uzyskania wynik brutto i netto określano na bazie historycznie osiągniętej rentowności aktywów, przyjmując ostrożne (niższe niż rzeczywiście osiągnięte) założenia na przyszłość.

Przy tak sformułowanych założeniach dla utrzymania współczynnika wypłacalności w sposób trwały na poziomie określonym Dyrektywą CRD i Rozporządzeniem CRR Bank zakłada przeznaczanie minimum 80% zysku netto na fundusz zasobowy. Bank ma świadomość, że w wyniku procesów inflacji następuje „erozja” kapitału własnego, to jest spadek wartości kapitału ujętego w cenach realnych. Przy założeniu, że wypracowany przez Bank zysk będzie

w minimum 80% przeznaczany na zwiększenie funduszy własnych, wskaźniki ROE netto muszą i będą znacznie przewyższać średnioroczną inflację. Stąd wypracowane zyski pozwolą na zwiększanie realnej wartości funduszy Banku.

Realizacja strategii przyjętej na lata 2018-2020 przebiegała w sposób planowy i doprowadziła do uzyskania przez Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej statusu jednego z trzech najsilniejszych banków spółdzielczych w kraju. Wzrost rozmiarów działalności osiągnęliśmy przy utrzymaniu ryzyka kredytowego na umiarkowanym poziomie. Przez wszystkie lata realizacji obecnej, jak i poprzednich strategii Bank utrzymał ponadprzeciętną efektywność. Wskaźnik ROA obrazujący relację wyniku finansowego do sumy aktywów od kilku lat utrzymuje się na poziomie dwukrotnie wyższym niż odczyty dla naszej grupy rówieśniczej i nawet więcej niż dwukrotnie wyższym, jeśli weźmiemy pod uwagę cały sektor bankowości spółdzielczej. Warto dodać, że osiągając bieżące zyski i budując w wyniku ich zatrzymania fundusze własne – pokryliśmy jednocześnie portfel kredytów z rozpoznaną utratą wartości w ponad 70% rezerwami celowymi. Oznacza to wyrezerwowanie blisko dwukrotnie wyższe niż średnia w sektorze.

Rok 2020 Bank niewątpliwie zaliczy, mimo wyjątkowo trudnej sytuacji wynikającej z pandemii, do udanych. W początkowych miesiącach roku 2021, formułując plany ekonomiczne na rok bieżący kierowaliśmy się ostrożnymi założeniami w zakresie makro i mikroekonomicznych warunków działania Banku.

W czerwcu 2020 roku sformułowaliśmy „Program działania Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej wobec kryzysu wywołanego pandemią COVID-19”, który jest swoistym pomostem do przyjęcia nowej strategii działania Banku na kolejne lata. Uznaliśmy, że rok 2021 wymaga przede wszystkim uważnego monitorowania sytuacji i korygowania na bieżąco przyjętych założeń wraz ze zmieniającą się bardzo szybko sytuacją. W przywołanym programie odnieśliśmy się do kilku obszarów:

1. Osłona współczynnika wypłacalności
2. Konsekwentna polityka cenowa
3. Intensywna sprzedaż rozwiązań zdalnych
4. Intensywne uczestnictwo we wszystkich doraźnych programach pomocowych
5. Intensywne uczestnictwo w nowej perspektywie UE (Fundusz Odbudowy i Rozwoju, Zielony Ład, Wspólna Polityka Rolna, Fundusze strukturalne)
6. Wprowadzenie systemu jednozmianowego z jednoczesną intensywną promocją kanałów zdalnych.

Jesteśmy przekonani, że strategia i plan działania przyjęte na rok 2021 muszą być zogniskowane wokół wymienionych wyżej zagadnień. Dotychczasowa ich realizacja w warunkach zarządzania kryzysowego przebiega w większości aspektów satysfakcjonująco. Wokół tych obszarów skoncentrujemy również prace nad strategią Banku na kolejne lata 2022- 2024. Dla powodzenia w opisanych obszarach decydujące znaczenie będzie miała jakość kapitału ludzkiego. Nasz Bank jest instytucją opartą na wiedzy, dostosowywaniu się, systemach IT, współpracy z instytucjami publicznymi, organizacją – niosącą wartość dodaną (doradztwo i rzadkie umiejętności) swoim Klientom. Do tego należy dodać zwykłą życzliwość i otwartość oraz Customer Experience na styku placówka, strona www, bankowość zdalna.

Banki spółdzielcze, w tym nasz, stały się w ostatnich latach dla samorządu oraz polskich MŚP - bankami pierwszego wyboru. Szczególnie w gminach wiejskich, mniejszych miastach oraz powiatach. Sektor przechowuje 30% środków polskich JST oraz odpowiada za 40% ich finansowania. Obsługuje również prawie 20% małych i średnich firm w Polsce Symbioza jest zrozumiąta. Bankowość lokalna wspiera gospodarkę małych ojczyzn ponieważ czerpie jednocześnie swą siłę z rozwoju miejscowych podmiotów. To sprzężenie zwrotne. Istotna pozostaje rozległa sieć placówek i bankomatów sektora BS i jego bliskie relacje z lokalnymi MŚP, różnymi organizacjami społecznymi oraz liderami lokalnej opinii. Wszystko to sprawia, że banki spółdzielcze uzupełniają misję samorządów docierając z usługami, ubankowaniem, technologią i edukacją ekonomiczną do klientów żyjących w terenach Polski powiatowej.

Bardzo ważna jest symbioza banków spółdzielczych, JST i MŚP, która może zadziałać stabilizująco w obliczu zagrożenia, pozwolić przeżyć polskim firmom i zachować potencjał narodowej gospodarki. Musimy pamiętać, że po zagrożeniu przyjdzie odbudować aktywność w wielu sektorach gospodarki!

By tak się stało musi być spełnione kilka warunków. Sytuacja wymaga interwencji i koordynacji centralnej. Konieczny jest pakiet przepisów łagodzących obowiązujące w normalnych czasach zasady. Kolejna sprawa to szeroki program gwarancji BGK, w tym szczególnie dla mniejszych przedsiębiorstw ponieważ nie mają one dużych rezerw. I w końcu dostarczenie maksimum płynności do gospodarki przez NBP.

Biorąc pod uwagę wyjątkową sytuację wywołaną pandemią Covid-19 ufamy, że szereg proponowanych rozwiązań prawdopodobnie znajdzie zastosowanie. Liczy się jednak także czas oraz sprawność wdrożenia tych mechanizmów. Dopiero zgranie tych wszystkich czynników pozwoli na zminimalizowanie strat dla polskiej gospodarki i społeczeństwa.

ZARZĄD BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W OSTROWI MAZOWIECKIEJ